

KAI DU STOS, VISADOS

Pokalbis su kantatos "Kovotojai" kūrėjais: Julium Gaideliu ir Stasiu Santvaru

Artėjant Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo penkiasdešimtmečio datai — 1968 metų Vasario šešioliktajai, artėja ir šiai suakcentuota skirtinga kantatos "Kovotojai" premjera. Kaip žinome, šio naujo muzikos kūrinio premjera įvyksta vasario 18 d. 3 v. popietį Chicagoje, jos didžiojoje Civic Opera salėje. Naujos kantatos atsiradimo pradininkas yra Chicago's Alto skyriaus pirmininkas Julius Pakalka, kuris sava iniciatyva ir sava parama angažavo du mūsų kūrėjus kantatai parašyti. Abudu jie lietuviškai visuomenei yra gerai pažįstami ir čia jų plačiau pristatinėti nereikia — tai yra kompozitorius Julius Gaidelis ir poetas Stasys Santvaras. Vietoj biografijų ir kitos statistikos, naujos kantatos proga čia užkalbiname pačius didžiulius kantatos "Kovotojai" kūrėjus, apibardami juos klausimais, liečiančiais šviežią kūrinių ir su juo susietas muzikines bei žodines problemas aplamai.

JULIUS GAIDELIS

— "Kovotojų" kantata, spėjame, yra užsakytinė, su tam tikromis gestijomis Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo penkiasdešimtmečiui paminėti. Ar tai nevaržo kompozitoriaus kūrybinio laisvumo? O gal atvirkščiai — tik paskatino ryžtą ir ūpą, užmoji įkūnijant?

— Užsakydas, jeigu jis apsvartytas ir laiku duodamas, kaip tą padarė p. Julius Pakalka, kūrybinio darbo nevaržo. Įsakymas, primesta ir nemaloni tema, be abejonės, būtų net ir muzikinės kūrybos varžtai. Bet gi mes, nemėnka būrys menininkų, nuo įsakymų iš Lietuvos pasitraukė. Rašant "Kovotojus", p. Pakalkos gestijos buvo švelnios ir atsargios, tą kantatą aš rašiau kaip laisvas žmogus.

— Populiariai kalbant, šiandien labai dažnai esame įpratę girdėti žodžius: modernus menas, literatūra, moderni muzika. Kokį turinį dėtumėte į žodžio "moderni" sąvoką, kalbant apie nūdieninę muziką?

— Žodžio "moderni" sąvoka nėra moderni, to žodžio turinys, kaip man atrodo, buvo tas pats prieš šimtą metų, koks šiandien jis yra. Pasikeitė tik žmonės. Tačiau Tamstos klausimas lyg sa-

kytų, kad modernioji muzika privaltų turėti kažkokį turinį. Į tai būtų galima atsakyti klausimu: ar negana, kad ji, kaip cirke, pašokiruoja klausytoją, visai nepaisydama, jog tas kenkia jo žirdžiai?..

Nebūčiau muzikas, jei nesidomėčiau visu tuo, kas dedasi mūsų dienų muzikos pasaulyje. Einu į koncertus, klausau moderniosios, net pačios avangardinės muzikos koncertų per radiją. Bendras jų išpūdis paprastai būna toks: koncerto pranešėjas, taip pat muzikas, visų pirma paskaito ilgus raštus, pačių kompozitorių parašytus, apie netrukus gromąsimą veiklą. Nenuostabu, kad raštai atsiranda, nes kompozitoriai dažnu atveju būna konservatorių ar universitetų profesoriai. Tik tie jų raštai dažnai būna tokie moksliški, kad net pranešėjas ima savo klausytojus klausinėti, ką vienas ar kitas autorius posakis reiškia...

Na, o po tos įžangos prasideda koncertas. Kol išklausai 5 ar 7 minutes trunkantį veiklą, mažiausia tris kartus nusiziovauji. Su šypsena būtų galima sakyti: gal tai nebloggerai, nes gi žiuvulys, kiek turime patyrimo, žmogaus siektauti neneknia...

Kalbos nėra, p. Bradūnai, labai nenorėčiau, kad Jūs susidarytumėte išpūdį, jog aš visus avangardininkus nubraukiu kairiaja ranka. Anaipol! Esu susipažinęs su keleto kompozitorių darbais, kurių muzika, mano supratimu, yra nauja, įdomi ir gal turiną. Tai vokietis Henze, lenkas Lutoslawski ir kt. Už juos garsesni yra Stockhausen, Nono, Boulez, Berio, tik, deja, kiek man teko girdėti jų muzikos, tai ji mano širdies nesugrąžina.

— Šia modernizmo ar kokio "izmo" prasme ko galima būtų laukti iš Jūsų kantatos? Kaip būtų tiksliausia aptarti jos muzikinio rūbo sukirpimą?

— "Kovotojų" kantatoj bergždžia būtų ieškoti kokių nors "izmų". Faktas, kad ji gimė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakčiai, sulaukė mane nuo eksperimentų, kurie, nelaimės atveju, tikrai blogai būtų nuteikę p. Jul. Pakalką, o gal ir visą Chicago's Lietuvių tarybą. Be to, kantata yra dviejų žmonių darbas, tai ir St. Santvaro tekstai ypač stipriai apsprendė muzikos pobūdį. Kas bandys klasiškai akimis į "Kovotojus" pažvelgti, galės jų muziką pastebėti stiliumi nevieningumo. Tačiau man buvo reikalingi kontrastai, naudingi ilgesniams veiklai, todėl aš sąmoningai stengiausi stiliaus vieningumo nesilaikyti. Vidurkį išvedus, būtų galima taip tarti: kantata yra santūriai lietuviška ir tiek pat moderni.

— Būtų taipgi įdomi Jūsų nuomonė apie seniausių mūsų liaudinių motyvų panaudojimą šiandieniniame mūsų kompozitorių braiže. Ir ar to liaudinio lobio lauktina ir Jūsų naujojoje kantatoje?

— Leiskit atsakymą pradėti klausimu: koks reikšmės liaudies dainų melodijas naudoti originalinėje kūryboje? Ar kad jos veikalą sulietuvinėtų? Jei kompozitorius savo tautos melodijas pažįs-

ta, jei jos randa atgarsio jo sie-loj, tai ir jo muzika bus tautinė, šiuo atveju — lietuviška.

Modernioj harmonijoj liaudies melodijai yra labai nedėkinga vieta. Toji harmonija užgožia liaudies melodijos patrauklumą, galima sakyti, užgožia jos sielą. Juk senas liaudies melodijas ir modernią harmoniją skiria amžiai. Įsivaizduokit klumpėtą ūkininką su fraku ar šimtametę moterėlę, dėvinčią "mini-skirt". Sibelių, kurio harmonija daug artimesnė liaudžiai, nenaudojo liaudies melodijų savo originalinėje kūryboje, o kokia suomiška yra jo muzika!

Žinoma, kūrybos baruose niekam nieko negalima uždrausti. Mūsų modernus komp. Vyt. Bacevičius, gal jau daugiau nei prieš 30 metų, vienam savo fortepijono koncertui panaudojo liaudies melodiją "Du broliukai kunigai", bet ilgai, tur būt, ir pats autorius pamatė, kad nuo to kūrinys nepasidare lietuviškesnis.

Tamsta, p. Bradūnai, kalbi apie seniausių liaudies melodijų motyvus. Čia gi ir vėl problema: kaip pažinti, kuris yra seniausias? Anksčiau, taip bent aš buvau save įtikinęs, melodijos senoviskumą nesunkiai galėjau atpažinti, bet kai bene prieš metus kažkuriame laikrašty perskaičiau tautosakos žinovo straipsnį, kuriame jis žavisi dainos "Išbėg, išbėg" senoviskumu ir lietuviškumu (dabar gerai nebeprisimenu, kas ji labiau žavėjo — tekstas ar melodija), tai aš lyg ir pasimečiau. Man visada šios dainos melodija, humoristiškai tarant, atrodė tobulai nelietuviška. Ji aiškiai, net banaliai, slenka I.IV.V tonacijos laipsniais, o tai yra svetima senoms lietuvių liaudies dainoms.

Grįžtant prie "Kovotojų", mano supratimu, kantatos vidurinė dalis yra daugiausia liaudiškai lietuviška, nes tekstų autorius čia davė porą liaudies raudos parafrazių. Tačiau ir šioj daly nėra panaudota autentiška liaudies raudos ar dainos melodija.

— Kurios buvo Jums pačios didžiausios ir pačios sunkiausios problemos, kuriant "Kovotojų" kantatą ir kuriomis priemonėmis ir kaip jas išsprendėte?

— Iki praėjusių metų gegužės

Kantatos "Kovotojai" autoriai: kompozitorius Julius Gaidelis (kairėje) ir poetas Stasys Santvaras. Nuotr. K. Daugėlos

mėn. buvau įsipareigojęs suorke du su komp. Gaideliu turime truoti savo operą "Dana". Esu tikras, suprantat, jog tai buvo il-gų valandų varginantis darbas. Jaučiausi pavargęs ir lyg išsekęs, o tą pat pavasarį pasiskardeno p. Jul. Pakalka, kviesdamas parašyti kantatą. Slėgė apatija ir nuovargis, bet didžiausia problema buvo laikas: ar suspėsiu, ar pajėgsiu, nes gi ir šiam darbu reikėjo skirti gerą pusmetį. Kiek atsikvėpęs, laiko problema įveikiau: vėl dirbau per parą 8-16 valandų ir, kaip dabar matau, "užsakytojų" neapvyliu, visus darbus (pradžioj klavyrą, o vėliau ir partitūrą) atidaviau laiku.

Šiuo metu esu truputį neramus, nes rūpi, kad "Dainava" ir solistai, pasiryžę "Kovotojus" ap-reikšti viešumai, kurioj nors viet-toj neįstrigtų ir nepavėluotų pasirošti. Nuosirdžiai linkiu jiems ištvermės ir pasisekimo.

STASYS SANTVARAS

— Koks buvo pirmasis paskatinti rašyti naujai kantatai tekstą?

— Nebuvo jokio paskato. Mu-

du su komp. Gaideliu turime stipriai karčių patyrimu, tai ir mudviejų "savanoriška" iniciatyva, nors ir nesmagu prisipažinti, šiuo metu yra gerokai atvėsus. Išėvinis gyvenimas, nors kartais ir labai garsiai savo misiją mes akcentuojam, nei šiltesnio paskato, nei pakenčiamesnių sąlygų kūrybiniam darbu neteikia.

"Kovotojų" kantatos paskatas, jei taip galima ji vadinti, yra p. Julius Pakalka. Man malonu pa-reikšti, kad su tuo vyru lengva buvo tartis ir susitarti. Pačioj pradžioj jis norėjo Partizanų kanta-tos, t.y., giesmės apie tuos, kurie kovojo ir žuvo dėl mūsų tautos laisvės 1944-52 m. Savaiame su-prantama, per gausią medžiagą turime ir tos temos kantatai. Bet suaktuviniams metams aš siūliau p. Pakalkai temą praplėsti, nes gi lietuviai dėl laisvės kovojo ne tik tą siaubingą laikotarpį, bet ištisus amžius. "Paskatas" p. Pakalka mano siūlymą su Chi-cagos Lietuvių taryba apsvartė ir priėmė, vadinasi, išleido mane į kiek platesnį lauką.

Tekstų požiūriu kantata yra trumpas lyrinis kūrinys, ne e-po-pėja. Taigi ir kovotojai "Kovoto-juose" negalėjo būti plačiai epiš-

(Nukelta 1 2 psl.)

Kertinė Paraštė

AR DIEVAS BAIGĖ PASAULĮ TVERTI?

Dievas, kaip aukščiausioji Būtis (Esybė), yra kuriamoji Galia, sukūrusi pasaulį plačiausia prasme.

Primityvios žmogaus sam-pratos Dievas yra labai sužmo-gintas. Jis, kaip žmogus kūrė-jas, imasi daryti pasaulį per šešias savaitės dienas. O sep-tintą išsisi, lyg rodo būtų pa-vargęs po didelio ir sunkaus darbo.

Šio šimtmečio pradžioje anas biblinis kosmogonijos tekstas (pasaulio tvėrimo aprašymas) pradėtas interpretuoti moks-liškiau. Prisiitaikant prie gam-tamokslis kosmogoninės teori-jos, šventraštyje minimos še-šios tvėrimo dienos suprastinos kaip šeši ilgi pasaulio vysty-mosi periodai. Jie galėjo tęstis net milijonus metų. Mat, švent-raštyje minima diena "jom" senovės hebrajų kalboje reiškia ir dieną, ir laikotarpį, ir ilgą laiko periodą. Tad, aiški-nant, kad pasaulio tvėrimas tęstųsi milijonus (o gal ir tri-lijonus) metų, neprieštaraus-jama Šventraščio minčiai. Tik sunkiau yra suvokti septinto-sios dienos Dievo "ilsėjimosi" prasmę. Mat, išeina, kad Die-vas ėmėsi kuriamojo darbo, sutvėrė pasaulį ir dabar jau nieko neveikia.

Paskutiniu laiku teologai Dievo veikimą suvokia kitaip. Visų pirma, Dievas suvokia-mas ne kaip statinė aukščiau-sioji Būtis, bet kaip dinaminė. "Union" teologinės seminari-jos, N. Y., profesorius John Macquarrie savo teologiniam veikalė "Krikščioniškosios teo-logijos principai" (Principles of Christian Theology), siste-mingai aiškindamas krikščio-nių teologiją, labai pagrįstai ir logiškai įrodinėja, kad Dievas savo esmėje yra ne sustingusi, ne statinė Būtis, bet nuolat veikiančioji — dinaminė Būtis.

Dievo veikimas už savęs (extra se) kyla iš jo meilės, nes Dievas, kaip šv. Jonas evangelistas apreiškia, yra Meilė (1. Jon. 4:8). Dievas tiek savo esme, tiek veikimu yra amžinas. Jis nepavargsta ir nėra reikalingas bet kokio poilsio. Dievo tvėrimas yra nuolatinis. Kaip suprasti Dievo nuolatinį tvėrimą?

Tik iš žmogaus situacijos žiūrint, atrodo, kad yra skirtu-mas tarp pasaulio sutvėrimo ir jo būsenos po sutvėrimo. Iš tikrųjų, to skirtumo nėra. Tiek pasauliui tvirti, tiek ji palaikyti reikia tos pačios Dievo tvieriamosios galios. Ta min-tysis iki žemės būsenos pabaig-s, todėl ir teigiame, kad Die-vas pasaulį tiek tiesioginiai, tiek netiesioginiai (per žmo-gų) nuolatos tvėria — kuria.

Kadangi tiek kosmoso vys-tymasis, tiek mūsų planetos būtybių, gyvių ir žmogaus bei jo kūrybos procesas vyksta nesustabdomai toliau ir vys-tysis iki žemės būsenos pabaig-s, todėl ir teigiame, kad Die-vas pasaulį tiek tiesioginiai, tiek netiesioginiai (per žmo-gų) nuolatos tvėria — kuria.

Subyrėjus mūsų saulės sis-temai ir, gal būt, kitoms sau-lių sistemoms, pasaulis savo visumoje neišnyks, bet bus Dievo kuriamos galios perfor-muotas į kitokias sistemas. Tuo būdu Dievo kuriamoji ga-lia veikė, veikia ir nuolatos veiks. Dievas neišsisi, bet nuo-latos tvėria. P. C.

Kompozitorius Julius Gaidelis kantatos "Kovotojai" kūrimo darbų metu.

KAI DU STOS, VISADOS

(Atkelta iš 1 psl.)

kai apdainuoti, jie tėra paliešti tik vienu kitu minties atspindžiu.

— Kokia yra kantatos žodinė tema ir kokia yra jos turinio slinktis kūrinio eigoje?

— Apie žodinę kantatos temą, kaip dabar matau, atsakymą anksčiau pasiskubinau duoti. Tėmos turinio slinktis kūrinio eigoje jau yra žymiai painesnis dalykas. Be abejonės, tai veikalo formos bei statybos dalykas.

Komp. Jul. Gaidelis, atsiliepdamas į Jūsų klausimus, pareiškė, kad šiuo atveju jis nenorėjo daryti eksperimentų. Aišku, nenorėjau ir aš eksperimentuoti, todėl buvo pasirinkta, jei ne klasikinė, tai jau išbandytos kantatos forma. Ji geriau tiko tai milžiniškai temai, gal geriau pritaikiama reikalui, kuriam ji buvo parasta.

Kantata, kaip žinom, yra stambus lyrinio pobūdžio muzikos veikalas, religinis ar pasaulietinis, sukurtas solistams, solistų ansambliams, chorams, kuriuos kartais savo balsais paremia solistai, paprastai lydimas fortepijono, vargonų ar simfoninio orkestro.

Rašant „Kovotojus“, buvo bandoma tomis kantatos formos galimybėmis pasinaudoti. „Kovotojų“ kantatoj dalyvauja trys solistai — sopranas, tenoras ir bosas, moterų, vyrų ir mišrus choras, juos palydi simfoninis orkestras.

Turinio slinkties požiūriu „Kovotojai“ pradeda dramatiško pobūdžio soprano arija, netrukus išsijungia mišrus choras ir kiti du solistai. Sunku man pačiam apibrėžti, bet, galimas dalykas, jog tai yra ekspozicinė ar epinė kantatos dalis.

Vidurinioji „Kovotojų“ dalis — Rauda. Ji parašyta sopranui ir

moterų chorui, savo pobūdžiu yra lyrinė ir dalinai liaudinė.

Trečiąją dalį dainuoja visi trys solistai, vyrų ir mišrus choras. Tą dalį gal būtų galima vadinti herojine kūrinio dalimi, kuri yra baigiama muzikine fuga ir yra atliekama visų kantatos dalyvių, t.y., solistų ir choro.

Kaip iš turinio slinkties matyti, mielas p. Bradūnai, aš stengiausi kompozitoriui duoti kontrastingus tekstus, stengiausi nepakliūti į monotoniškumą. Kiek man tas pasisekė — jau ne man spėsti. Žinoma, „Kovotojai“ nėra vaidybinė kantata, kokių mūsų laikais bandoma rašyti, jie yra grynai koncertinis kūrinys.

Savo esme kiekvienas lyrinis eilėraštis turėtų būti tinkama me džiagai muzikai kurti. Deja, kiek mano patyrimas sako, taip nėra. Muzikinė kalba turi savo polinkius ir kartais labai kietų reikalavimų. Jos frazė savo mintim ir poetiniu vaizdu turi būti aiški, neperkrauta, nemiglota, o svarbiausia — sklandi ir skambi. Jeigu ji negali skambėti kaip auksas, tai tegu praskamba nors kaip sidabras! Muzika nepakenčia garų s, š, šč, pst ir kt. tokių, kurie į muziką atneša pašalinius garsus ir yra sunkiai tariaimi. Lietuvių liaudies dainų kalba yra pats geriausias pavyzdys, kokia savo skambumu turėtų būti dainuotinė kalba. Aš pats, besirūpindamas muzikine kalba, esu jau nemažai kietų riešutų sukrėmęs. Stengiausi būti „muzikalus“ ir „Kovotojų“ tekstuose, bet, kaip regit, tai nėra pramogos darbas.

— Ar jos tema ir pavadinimas „Kovotojai“ buvo pasiūlyta iš šalies ar pats libretistas visa tai pasirinko?

— Kantatos tema ir pavadinimas „Kovotojai“ yra libretisto „atradimas“. Tai buvo priimtina

komp. Jul. Gaideliui, to nesuniekinio ir Chicagos Lietuvių taryba su p. Pakalka prieky.

— Kaip vyko kūrybinis bendradarbiavimas poeto ir muziko šios kantatos atveju ir kaip apibūdintumėt jos muzikinį ryšį, kas jame, Jūsų manymu, ypač pabrėžtina?

— Julius Gaidelis yra ketvirtasis lietuvis kompozitorius, su kuriuo man tenka artimam bendradarbiauti. Pirmasis buvo Stasys Šimkus (op. Pagirėnai), antrasis Jurgis Karnavičius (op. Egilė, žalčių karalienė), trečiasis Juozas Pakalnis (baletas Sužadėtinė).

Nors iš pažiūros taikus ir drovus, sunkiausiai buvo sukalbamas ir įtikinamas velionis Pakalnis. Sužadėtinės finalą, ne viena sykį mano kalbintas ir įtikinėtas, pasitaręs su baletmeisteriu B. Kelbausku. Jis parašė kažkaip kitaip, visai nepaisydamas mano libreto. Žinoma, kaip dažniausiai tokiais atvejais būna, kritikai už netikusį veikalo finalą nepuolė nei komp. Pakalnio, nei jo patarėjo Kelbausko, o gana kančiai užpuolė mane. Tik tada mielasis Juozas pamatė mano tiesą ir visą „Sužadėtinės“ finalą iš naujo parašė...

Su komp. Jul. Gaideliu bendradarbiauti yra tikra paguoda. Jis greitai visuose dalykuose orientuojasi, subtiliai išsiaiškina ir tekstus, turi apstą savotiško patrauklaus humoro, neužsigauja dėl atviresnio žodžio. „Kovotojai“ yra trečias didesnis veikalas, kurį mudviem su komp. Gaideliu teko rašyti. Gal ir nuostabiau, bet mudu dėl kūrybinio darbo iki šiol dar nei sykiio rimtai nesusikirtome.

„Kovotojose“, mano išmanymanu, ypač pabrėžtinas komp. Jul. Gaidelio talentas, jo laki ir sa-

Poetas Stasys Santvaras. kantatos „Kovotojai“ žodžių autorius. Nuotr. V. Maželis

vaisinga muzikinė kalba, jo kompozitorinis meistriškumas. Jei bandytumėm palyginti „Kantatą apie Lietuvą“ su „Kovotojais“, tai pirmoji būtų daugiau lyrinis — epinis veikalas, o antroji — dramatiškas kūrinys. Ypač pabrėžtinas „Kovotojų“ muzikos vientisumas ir dramatiškumas.

— Kaip aplamai atsilieptumėte apie šių dienų kantatinę kūrybą mūsų ir pasaulinės muzikos raidoje?

— Nelengva man atsakyti apie šių dienų lietuvių kantatinę kūrybą, nes nesu nei matęs, nei girdėjęs jų kantatų, kurios pastarųjų dvidešimties metų laikotarpyje buvo parašytos Lietuvoje. Kiek spauda pajėgė informuoti, susidariau įspūdį, kad pavergtų tėvynės kantatinio pobūdžio veikalai minimu metu dažniausiai buvo rašomi įskaitinim temom. Žinoma, ir tokiuose darbuose gali būti geros muzikos, ir geros poezi-

jos gabalų, bet negaliu jų apibūdinti, nes tie kūriniai man yra nepasiekiami.

Amerikoj kantatinių lobių šiek tiek turime. Jei neklystu, keturias kantatas parašė Jul. Gaidelis, dvi ar tris Br. Budriūnas, porą D. Lapinskas (neminiu prof. J. Zilevičiaus to pobūdžio darbų, nes jie yra žymiai anksčiau parašyti).

Mūsų naujųjų kantatų skalė tikrai plati — nuo romantinės muzikos atgarsių iki avangardinės muzikos akcentų! Iš tikro, tam trumpam laikotarpiui nėra menkas ir jų kiekis. Kiek jos turi kūrybinės ugnies ir išlikimo pradų — pamatys tie žmonės, kurie atsakubai paskui mūsų kartas.

Kas mūsų dienom dedasi pasaulinės muzikos raidoje, kokio pobūdžio bei polėkio kantatos toje erdvėje dabar yra kuriamos — klausimai, ir kuriuos, tur būt, nelengva būtų atsakyti ir muzikos žinovui. Gi aš esu tik paprastas muzikos meno mėgėjas! Kaip toks, girdžiu, kad, kaip kitų menų kūryboje, ir muzikos mene šiuo metu yra nemažai dinamiškos ir triukšmo. Vieni tuos išėjimus vadina žmogaus dviesios sąmyšio ir nuosmūkiu, o kiti šaukia, jog tai yra naujas žmogaus kūrybos renesansas. Kai pats tame triukšme apstulbsti ir tiesos nepajėgi apčiuopti, gal tada geriau nieko apie tai ir nekalbėti.

Jungiuosi prie komp. Gaidelio ir aš — linkiu mielam bičiuliui P. Armonui, „Dainavai“ ir solistams tvirtai į „Kovotojus“ įsidiauoti, o p. Pakalkai, kad joji sunki parengimo našta, atnešdama nors lašą džiaugsmo, veikiau nuo pečių nukristų.

Jei būsim sveiki, Vasario 18 d. su daugeliu draugu pasimatysim Chicagoje.

K.B.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Motiejui Miškinui 70 metų.

Prieš pat Naujus metus (gruodžio 27) 70 metų amžiaus susilaukė buvęs pedagogas bei švietimo administratorius (pradinių mokyklų departamento direktorius švietimo ministerijoje, vėliau aukštesniųjų mokyklų vyr. inspektorius), taip pat literatūros teoretikas Motiejus Miškinis.

Nuo 1945 metų M. Miškinis (poeto Antano Miškinio vyresnis brolis) gyvena gimtajame Juknėnų kaime ir dirba tik kaip

klasikinės rusų literatūros vertėjas į lietuvių kalbą. Jo atlikti Gogolio, Tolstojaus, Dostojevskaio, Čechovo ir kt. raštų vertimai yra didžios vertės įnašas į vėstinę literatūrą Lietuvoje.

Būdinga, kad, nors dabar Vilniuje ir labai madoj vieši ir oficialūs pagerbimai amžiaus sukaikių proga, šis „kaimietis“ kultūrininkas 70 metų amžiaus sukaikių proga kelionis eilutėmis užsimintas tik „Gimtąjam Krašte“.

Ofiso — HE 4-5755.

DR. M. BUDRYS

ALERGJA

2751 West 51st Street

Valandos: antradieniais, penktadieniais 2-9 v. šeštadieniais 1-3 p. p. Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Ofs. 785-4477, Res. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR

EMOCINIS LIGOS

RAWFORD MEDICAL BLDG

4449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Rez. GI 8-0878

DR. W. M. EISIN-EISINAS

Akusheris ir moterų ligos

6182 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti MI 3-0001

Ofs. HE 4-1414, Rez. RE 7-6887

DR. B. GAIZONAS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

Specialybė: akusheris ir moterų ligos

2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave. kampas)

Val. kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak.

Šeštad. 12-3 val. popiet.

Trečiadieniais uždaryta

Ofsio tel. PR 8-2230

Namų — rez. PROspect 8-9081

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

J O K A

GYDYTOJA IR CHIRURGE

VAIKŲ LIGOS

2658 West 63rd Street

Pirmad., antrad., ketvirt., ir penkt. nuo 12 iki 5 v. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 8-6022 Rez. PR 8-6960

DR. E. JATULIS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

Bendra praktika

2815 W. 71st Street

Ofsio val. kasdien nuo 6 iki 9 v. v.; šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6-8 val. Trečiadieniais uždaryta

Ofsio tel. buto tel. Olympe 3-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. — RELiance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

(Lietuvių gydytojas)

3925 West 59th Street

Val. pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-3 val., o trečiadieniais uždaryta.

Tel. ofsio ir buto Olympe 3-2459

DR. P. KISIULIS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

4988 W. 15th Street, Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

KODIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ

SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

7156 South Western Avenue

Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir 6-8 val. vakare. Trečiadien. nuo 1 val. ryto iki 1 val. p. p. Šeštad. val. ryto iki 3 val. p. p.

Ofsio tel. RE 7-1166

Rez. tel. 239-2911

DR. MARIJA LINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

2817 West 71st Street

Telefonas: HE 6-3545 (Ofsio ir rezidencijos)

Valandos pagal susitarimą

Ofsio tel. PR 8-7773; Rez. PR 8-4735

DR. A. MACIONAS

CHIRURGAS

2858 West 63rd Street

Valandos: pirmad., ketv., š. — 8 val. antrad. ir penkt. 1-4 val. Pirmadienį tik susitarus

Ofsio HE 4-1818 Rez. PR 8-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS

2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave. kampas)

Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštad. 9 v. r. — 2 v. d. p.

ASSOCIATE OPTOMETRIST

Lietuviškai kalba

DR. FRANK PLECKAS, OPT.

3424 W. 63rd St. GR 6-7044

Pikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"

Val.: 9:30-12:30 ir 1:30-3:30

Kom. valandomi susitarus.

Uždaryta antradieniais.

DR. A. PUSTELNIKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

SPEC. VIDAUS LIGOS

Tel. ofsio PR 8-7800; Namų 925-769

5159 South Damen Avenue

Valandos: 1-9 val. p. p. Išklyrus trečiadienį

Tel. 423-2660

DR. E. RINGUS

RENTGENOLOGAS

9760 S. Kedzie Ave

Val. pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. r. Trečiadienį š. v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS

SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS

2745 West 69th Street

Prieš šv. Kryžiaus ligoninė

Val.: pirmad., antrd., ketv., penkt. nuo 9 iki 12 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.

Tel. REpublic 7-2290

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKESTŲ PSICLOS IR PROSTAT

CHIRURGIJA

Ofsio 2454 West 71st St.

Val. antrad. nuo 2-5 popiet.

ketvirtad. nuo 6-8 vak.

Ofsio telefon. 776-2880

Rez. telefon. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA

PRITAIKO AKINIUS

15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.

Kabinto tel. 687-3020

Namų tel. 859-1071

Visitai pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

Adresas: 4255 W. 63rd Street

Ofsio tel. RELiance 5-4410

Rez. tel. GReenville 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 li. 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 3 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

Bendra praktika, ir chirurgija

Ofsio 2750 W. 71st Street

Telefonas 925-8290

Valandos: 2-5 v. v. penktad. 10-12 v. r., 2-8 val. vak. Šešt. 1-4 v. vak. Sekmad. ir trečiadien. — uždaryta

Rez. tel. WA 5-3099.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ

LIGOS

Ofsio ir rez. 2652 W. 59th St.

Tel. PROspect 8-1223

Ofsio val.: Pirm., antr., treči. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2-4 v. v. popiet. ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6199

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS

2454 West 71st Street

Pirmadienį ligoninė tik susitarus

Val.: 2-4 p. p. ir 6-8 v. v. Treči. ir šeštad. uždaryta

Telefonas — GReenville 6-2832

DR. A. VALIS-LABOKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ AKUSERIJA IR

MOTERŲ LIGOS

2524 West 68th Street

Valandos: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak. Šeštadieniais 1 iki 4 val. Trečiadienį uždaryta

Tel. PROspect 8-9400

DR. ONA VASKEVIČIUS

(VASKAS)

GYDYTOJA IR CHIRURGE

6648 S. Albany Ave

Val. pirm., antrad., ketv. 8-5 v. vak. penkt. ir šeštad. 2-4 popiet.

Kitu laiku pagal susitarimą

Tel. ofsio PR 8-6446, rez. HE 4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

3107 West 71st Street

Val. pirmad., antrad., penktad. 1-4 ir 6-8 v. v. ketvirt. 6-8 v. vak. Šeštadieniais 12-3 val.

Ofsio tel. 767-2141, Namų

NEPAKARTOJAMAS IR NEPAKEIČIAMAS

Žymiajam mūsų tautos intelektualui — profesorui filosofui ir rašytojui Antanui Maceinai (A. Jasmantui) šiandien (sausio 27 d.) sueina 60 metų.

ANDRIUS BALTINIS

Mudu su Antanu Maceina ilgus metus turėjome toki paprotį: nueiti vienas pas kitą ir pasikalbėti. Šie pasikalbėjimai prasidėjo jau Kaune, intensyviai tęsėsi stovyklinėje Vokietijoje, kada galėjome kas dieną susitikti. Kas susikaitytu tas gražias vakaro valandas, kada tylumoje ramiai galėjome dvasiniai pailsėti nepriverstiniam pokalby. Tačiau "ramiomis valandomis" tuos mūsų pasikalbėjimus ne visada būtų galima pavadinti, nes vis nedaviau jam ramybės sava's įtikinėjimais, kokius tik nuoširdžiam pokalbyje galėjau surasti, kad jis yra ne tik gilus mastytojas, bet ir poetas. Maceina, tur būt, ir šandien kartais pagalvoja, kad poezija gal ir nesiderina su gilaus mastytojo ir Muensterio universiteto profesoriaus padėtimi. Nežinau, ar tokie iš šalies įtikinėjimai sulaužė jo pasipriešinimo barjerus ar jo paties poetiškoji kūrybinė ugnis sudegino užvaras, bet akiuaidžiai matome, kad ir su šiais "Draugo" puslapiams mus pasiekia nauji Antano Maceinos — A. Jasmanto eilėraščiai.

Man persikėlus į Ameriką, mūsų pasikalbėjimai klostėsi popieriuje. Ateidavo ilgi Maceinos laiškeliai apie viską, man trūko tik asmeniškio jo artumo.

Taip ir šiandien, Antanui Maceinai žengiant per šešiasdešimties metų slenkstį, šią jo gyvenimo reikšmingą dieną galime būti pas jį svečiuose tik popieriuje, permastydami ir prisimindami buvusiuosius pasikalbėjimus ir išgyvenimus, patyrinėdami nytis, kurios šią išskirtinę asmenybę mums yra suaudusios.

Pritaikant techniškojo amžiaus terminologiją lietuvių kultūros rūmams ir Antano Maceinos vietai juose, "galima būtų pasakyti, kad jis lietuvių tautai nėra tik rašytojas ir mastytojas. Jis mums yra kur kas daugiau. Mūsų kultūroje Maceina yra visa autonominės dvasios institucija. Lietuviškosios minties tvirtovė, nauja kryptis joje, o jis pats nepakartojamas ir nepakeičiamas. Jis, kaip kūrėjas, yra tarsi sulietuvinta Beethoveno tragiškoji simfonija, kur didelis mūsų tautos ir paties asmeninis skausmas yra perkeistas į šviesą, grožį ir meilę. Maceina priklauso prie to nedaugelio, kurie mūsų tautai yra kur kas daugiau davę, negu patys iš jos gavę.

Antanas Maceina savo išsilavinimą ir išsiauclėjimą, pradėdamas pradžios mokyklą ir baigiant universitetu, įgijo laisvojo Lietuvos. Kaip mokslineis ir brendęs laisvoje valstybėje, jis yra giliai jaugęs į visą mūsų tautinę kultūrą ir savo veikalais įkūnijęs tą dvasią, nuotaiką bei ryžtą, kurį pergyvenome mes visi, visa to laiko laisvoje valstybėje augusioji ir brendusioji karta, kuri ir šiandien, kur ji bebūtų, dega žmoniškumo ir kultūros troškuliui.

Tokioje aplinkoje subrendęs, Maceina buvo vienas žymiausių dėstytojų Lietuvos universitete. Visas jo gyvenimas ir darbai yra tampriai surišti su universitetu. Pradėjo savo darbą universitete privatiniu docentu, o baigė kaip profesorius ir fakulteto dekanas. Savo studijų metais jis plačiai susipažino su garsiais Liuveno, Freiburgo, Strassburgo bei Briuselio universitetais, kurie žymiai praplėtė jo mokslo akiratį ir davė daug vertingų paskatų tolimesnei darbuotei. Visi Maceinos filosofiniai veikalai yra arba universitete skaitytų paskaitų kursai, arba atsakymai į laiko iškeltus, degančius klausimus.

Kaip tik dėl šių priežasčių, jis nesiriboją kokios nors grupės, srovės ar luomo pripažintoje plotmėje, bet iškyla aukščiau jų: Antanas Maceina jau nuo

jaunystės dienų stovėjo šalia šių visuomeninių susigrupavimų ir ėjo naujų idėjų ieškojimo, esamosios tvarkos tobulinimo ir reformatoriaus keliu. Šame kely jis savo dvasią, kūrybinę jėgą, sumanymą ir fantaziją yra sužiedavęs su vidurinio mąstymo gelmių atskleidimu savyje, tautoje, pasaulyje ir Dievu. Kopdamas vis aukščiau į vienašvės, ieškojimų bei naujų atidengimų kalną, jis atskleidė platesnius horizontus, didesnes gelmes ir aiškumą tuose žemėlapiuose, kuriuose nubrėžtos žmonių, tautų, kultūrų ir religijų psichologinės, sociologinės, filosofinės, religinės ir kultūrinės linijos. Antanas Maceina atidengė savyje mastytojo ir

Prof. Antanas Maceina diskusijose su vokiečių studentais Gemen/Westf. pilyje, Vokietijoje, 1963 metais.

rašytojo subrendimo viltį ir stebuklą: savo vienašvėje jis sugėba plačiau ir daugiau pamatyti kaip tie, kurie nuolat juda minioje ir keliauja po pasaulį. Skaitytojų ir klausytojų pulkai su savo gyvenimais ir rūpesčiais, klausimais ir atsakymų ieškojimais pradėjo burtis aplink jį, o aplink jo vienašvės žinių kalną pradėjo skambėti naujų idėjų ir jų ieškančiųjų balsai. Susitikimas ir gyvenimas kartu su savo tauta ir visu pasauliu prasidėjo.

Savo knygomis, raštais žurnaluose bei laikraščiuose, savo paskaitų ciklais Lietuvos universitete bei įvairiose ideologinėse organizacijose Antanas Maceina įvedė didelę dalį Lietuvos laisvės metu brendusių kartos jaunimo į naujų dvasinių vertybių atskleidimą ir degančių savo meto klausimų

sprendimą mūsų namuose ir plačiajame pasaulyje.

Tremties metais Vokietijoje Antanas Maceina yra parašęs daug veikalų taip spontaniškai, taip taikliai įžvelgdamas į naujai iškilusias problemas, kad kasdieniški rūpesčiai nukamuo tiems žmonėms tai atrodo stačiai neįtikima. Dirbo taip ryžtingai, su tokiu užsidegimu, nepaisydamas slegiančios ligos naštos, tarsi keršydamas tylai savo tremties vienašvės kalne. Galbūt nujausdamas savo tautos ir pasaulio beviltišką padėtį, Maceina lenktyniauja su laiku ir bėgančiais savo gyvenimo metais, skubėdamas sukurti tai, ko dar neturėjome ir ko kiti nepadarė.

Antano Maceinos šešiasdešimt metų amžiaus kūrybinė duoklė yra daugiau negu keturiolika knygų lietuvių ir vokiečių kalbomis. Prie to prisideda dar jo verstos iš vokiečių kalbos T. Totho keturios knygos jaunimui ir keturiolika tomy paskaitų, skaitytų Freiburgo ir Muensterio universitetuose, liečiančių pasaulines problemas: dialektinį materializmą, marksizmo etiką, estetiką bei religijos filosofiją, filosofijos ir religijos santykių problemą ir pačios filosofijos sampratą ir jos vietą kultūroje. Antanas Maceina daugiau negu bet kuris mūsų rašytojas yra kalbėjęs plačiai į pasaulį savo knygomis ir straipsniais, paskaitų ciklais vokiečių universitetuose ir jų kultūros centruose.

Skaitytojai, kurie skaitė Maceinos knygas ir klausėsi jo paskaitų, žino, kad jo minčių dėstymas yra labai nuoseklus, prob lemos liečiamos giliai, visapusiškai, sprendimai preciziški ir kalba vaizdinga. Šiuose raštuose kalba filosofas, kuriam metodiškas mąstymas, tematikos vieningumas ir išsireiškimo preciziškumas yra esminė savybė. Savo raštais jis įsijungia į mokslo pasaulio visumą ir įsiskverbia į tarptautinius problemų sprendimo plotus.

Galime tik nustebę prie jo nuveiktų darbų susimastyti: kaip gi vienas žmogus, kuris savo gyvenime turėjo sulaužyti tiek daug geležinių užvarų, galėjo visa tai padaryti.

Galėtume tik pagėdauti, kad viso pasaulio lietuvių mokyklose bei jaunimo organizacijose, kur mūsų jaunimas ugdomas ir (Nukelta į 4 psl.)

A. JASMANTO NAUJI EILĖRAŠČIAI

ŽIEDAS

Ak, užauki, vėjau,
Kaip ašen tremtini!
Nespėjau,
Kaip tuoj sušilti nespėjau
Stoty paskutinėje.

Tos rudenio šakos
Pragydo kaip stygos,
Lyg plakus,
Vėl meile lyg būtų suplakus
Širdis jau užmigus.

Ak, užauki, vėjau,
Naktų pamestini!
Nudėjau,
Kažkur ašen žiedą nudėjau —
Aną prisaikini.

MAGDALENA

Už lango užia vėjai, vėjai!
Ir mus, ir mus jie tuoj užlies.
O Tu? Ak Tu sugrįžti nespėjai.
O gal prie spragšnios eglės ugnies
Prisist, duris kietai uždaryti
Ir mano būtų tarsi knyga pavartyti
Tu nenorėjai?

Bet kur Tu vienas klydinėsi,
Ten dundanti sniegų laukuos?
Kokio užuovėjo pavargęs atsisėsi
Ir kas sulipusius Tau plaukus išsukuos?
O mano prietemoj lyg šilume pavėsy
Priglustumei
Ramiai.

Dabar aš — ak, tos spiegančios švilpynės —
Dabar viena aš čia, viena čia isipynus
J sunku savo nerima, žiūri į tas
Linguančias erdves
Ir laukiu, ar man vėjas neatves
Tavęs...

NAKTIGONIS

Tur būt, naktigonis tenai vėlyvu,
Pavargusiu žingsniu kalnelin kopia
Ir rankomis spausdęs galvą sopia
Sukniumba tarp alyvų.

Kažkur retežiai lyg sužvanga.
Kažkur lyg pasagos kibirkštis skelia.
Tu virpi? Tu bijai?
Nesibijok, tai tik žvejai
Kaip riešutas lengvam laively
Zeberklais smaigsto rausvą bangą
Ir išbaidyti paukščiai klykia.

Ir mes naktigoniai. Ir mes kaip Tu
Ant akmenų šaltų
Tarp pirštų sukam malda nykią.
Ir mums JINAI atšiauria
Ir barškina iš tolo žingsnį trankų
Lyg poterčiai susidaužę
Siūbuotų mums tarp rankų.

O gal tai sraigė
Atkopia čion iš žemumų?
Ji kelia savo baigę
Ir savo naktį tuo atšvęs.
Jau jokime ir mes,
Ak, jokime namo!
Namo...

MACEINOS FILOSOFINIS PAŽINIMAS

A. LEITISKIS

Tarp nedaugelio lietuvių, kurie nagrinėja religines ir filosofines problemas, A. Maceina užima žymiausią vietą. Nors jis, be filosofijos, dar yra studijavęs teologiją ir literatūrą, tačiau savo asmens gelme jis yra filosofas ir į visą tikrovę žvelgia filosofiniu žvilgiu. Ši filosofinė jo žvilgį sudaro jo intuityvinio pažinimo galia.

Intuityvinis pažinimas filosofijoje suprantamas toks pažinimas, kuriuo, kaip kad akimis matome daiktų paviršių, taip intuityviai matome juos "kiaurai" jų vidų, visą jų esmę, taip kad nieko nelieta mums paslėpta. Intuityviai reiškia matymą, kuris pažinimo atžvilgiu yra toks pat tiesioginis, be sąvokų tarpininkavimo, kaip ir matymas akimis.

Ar žmogus gali turėti tokią intuityją, koks jos pamatas, ar ji nėra tik gryna fantazija? Priešingai, intuityja yra tas amžinasis pažinimo metodas, kurį žmonija visais laikais yra sąmoningai ar nesąmoningai vartojusi, ir kuria remiasi visa žmoniškioji kūryba. Tik intuityja gali vesti žmogų į pačias būties gelmes, į daiktų širdį, kurioje tik žmogus gali nurimti.

Antanas Maceina yra apdovano tas šia intuityja. Intuityja yra įleidusi labai gilią šaknis jo prigimtyje, sudaro jo filosofinio mąstymo esmę ir jo kaip filosofo asmens branduolį. Tik išei-

dami iš šio intuityvinio mąstymo, kaip jo asmens branduolio, galima jį pažinti kaip teologą, filosofą bei poetą.

Intuityvinis pažinimas padeda mums išaiškinti filosofijos ir religijos giminingumą. Jei žmogaus prigimtyje yra troškimas tobulo pažinimo, susiliejimo ne tik su atskiromis būtybėmis, bet ir su pačiu būties šaltiniu, tai filosofija čia prisiartina prie giliausių ir pagrindinių religijos troškimų, siekiančių susivienyti su Dievu. Antanas Maceina, turėdamas stiprią intuityją, neišvengiamai savo mąstymu skverbiasi į būties šaltinį. Religijos ir filosofijos jungimas yra labai ryškus visuose jo raštuose. Daugelis dėl to jį laiko teologu. Dievas ir žmogus ir jų santykiai yra pagrindinė jo filosofijos mintis, tačiau visa savo esme jis yra ne teologas, bet religijos filosofas.

Visuotinė intuityjos idealo šviesoje mums išryškėja filosofinio mąstymo ir estetinės intuityjos sąryšiai. Pagal tai, kas pasakytą, estetinė intuityja yra ne kas kita, kaip mėginimas išieiti iš savo individualinės asmenybės ribotumo ir gyventi pilnesnį gyvenimą, intymiam sąlyty su visu pasauliu ir net su visu kosmu. Ši mėginimą estetinė intuityja realizuoja tik

vaizduotės plotmėje, vaizduotės sukurtuose pasauliuose. Estetinė intuityja yra žmogui labiausiai prieinamas intuityjos būdas, todėl žmonės labai mėgsta meną, nes menas atitinka giliausiems žmogaus dvasios troškimams būti vienybėje su pasauliu, kad ir ne realiai, tai bent vaizduotėje.

Maceina turi šią estetinę intuityją, ir ši intuityja plaukia iš jo asmens esmės, jis yra poetas savo prigimtimi, tai rodo jo eilėraščiai rinkinyje "Gruodas" ir reto emocinalumo filosofinė kalba.

Pagaliau lieka vienas svarbus klausimas, koks yra Maceinos intuityvinio pažinimo galingumas. Ir Maceina puikiai formuluoja sąvokomis savo mintis. Visiems jo veikalams būdingas gilus principinis įžvelgimas ir didelis analitinis sugebėjimas. Jo mintis labai logiška, išvedžijimai visapusiškai pagrįsti ir rodo didelį objektyvumą.

Dėl intuityvinio pažinimo galingos Maceina nepasitenkina tradicinėmis pažiūromis, bet visur ieško naujų kelių, jame yra labai ryškūs reformatoriaus, revoliucionieriaus ir kovotojo bruožai. Iš vienos pusės jis trokšta būti objektyvus, iš antros jame yra labai stiprus linkimas būti ištikimam sau pačiam, didelis individualizmas ir subjektyvizmas, slepiantis savyje išorinių ir išvidinių konfliktų gemalus.

Toks jis yra visame savo gyvenime, visoje savo kūryboje, šie bruožai labai ryškūs ir jo naujausioje knygoje "Dievo Avinėlis".

nos intuityjos santykis su racionaliu mąstymu, su mąstymo sąvokomis. Ten kur pažįstamas racionalus būties sluoksnius, tai jam išreikšti proto sąvokomis jokio sunkumo nėra. Jei turime reikalo su irracionaliuoju sluoksniu, tai ir čia nėra reikalo atsisakyti nuo preciziško galvojimo ir sąvokomis formuluoto pa-

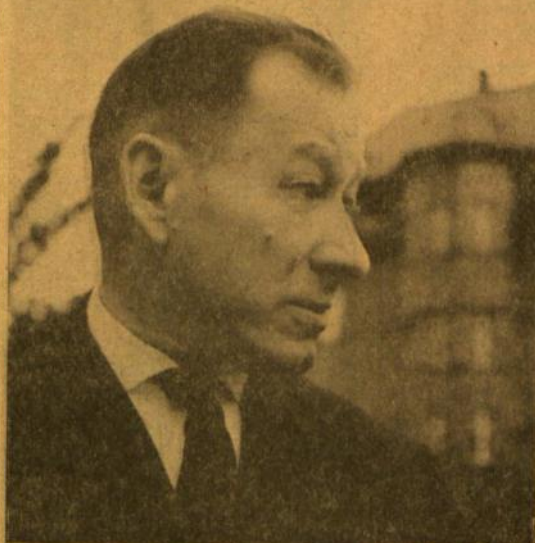
bus klausimas, koks yra Maceinos intuityvinio pažinimo galingumas. Ir Maceina puikiai formuluoja sąvokomis savo mintis.

Toks jis yra visame savo gyvenime, visoje savo kūryboje, šie bruožai labai ryškūs ir jo naujausioje knygoje "Dievo Avinėlis".

Toks jis yra visame savo gyvenime, visoje savo kūryboje, šie bruožai labai ryškūs ir jo naujausioje knygoje "Dievo Avinėlis".

Toks jis yra visame savo gyvenime, visoje savo kūryboje, šie bruožai labai ryškūs ir jo naujausioje knygoje "Dievo Avinėlis".

Prieš penkio meta — 1953 rugsėjo pradžioje Tuebingene. Iš kairės į dešinę: prof. Antanas Maceina, prof. Zenonas Ivinskis, prof. Juozas Brazaitis ir dr. Jonas Grinius.

PIEŠINĖLIAI

1. RUDUO

Kas pridegijo girioj žvakučių,
Prikabinėjo pievoj šilkų?
Kam piemenėlis dūdelę pučia
Ant sidabrinio kaimo laukų?

Ruduo ateina. Traškiais takeliais
Traukiasi stinos ir tankynės.
Dunda kaip karstas kelias pašales,
Kai išvežiojam kraičio skrynias.

2. VIDUDIENIS

Svyri svėrės ilgaplaukės.
Svyri miežiai pasigėrę.
Debesėlis liovės plaukęs —
Sniego lopeliu padangę žeri.

Tingios bitys tingiai siaudžia
Pievu žvilgančių žieduose.
Karklų kasos susiglaudžia,
Kai sukaitusi mergaitė
Liemėnėlį savo maudžia
Prie upelio atsijuosia.

3. SAULĖLEIDIS

Toks didelis ir liūdnas prasidėjo
Saulėleidis arimuose rugėjęs.
Vagėlės rausta. Dega paukščiai.
Liepsnoja dangus šimtaaukščiai.
Žarų žarom medeliai srovi.
O kaimenių varpeliai sidabriniai
Nedragūs dindi, lyg šventovė
Dindėtų maldai vakarinei.

ŽVĖRIES DAINA

O kūne mano, vienikasis
Atklydėli žvėrie!
Ak, neklusyk tu šlamesių, kurie
Atskrenda kartais
Iš užaujančios girios tavo Tėvynės;
Ir nestovėk ties sunkiai uždarytais vartais
Toks balzganas, toks nusiminęs.

O, ilgesys, tas smuikinkinas iš alėjų,
Lyg plieno stygų įtempė tave.
Ir gros. Kas gros tavim? Kas augančia srove
Užlies tave, kaip upė kad užlieja
Putota vandenų daina
Joninių pievas?
Ak, tavo girių Viešpatė sena,
Sena kaip mūsų Dievas.

Prieš penkio meta — 1953 rugsėjo pradžioje Tuebingene. Iš kairės į dešinę: prof. Antanas Maceina, prof. Zenonas Ivinskis, prof. Juozas Brazaitis ir dr. Jonas Grinius.

KIPRUI PETRAUSKUI MIRUS

Žymusis mūsų operos solistas mirė Vilniuje sausio 17 d., sulaukęs 82 metų

VLADAS JAKUBENAS

Kiprui Petrauskui mirus, nužengia į anapus dar vienas ryškus atminimas iš mūsų Nepriklausomybės pradinio periodo. Šio straipsnio autoriui, 1920 m. rudenį persikėlus iš Biržų į Kauno „Aušros“ gimnaziją ir kartu įstojus į J. Naujalo muzikos mokyklą (vėliau tapusią Kauno konservatorija), teko girdėti Kiprą Petrauską dažnai, pradžioje koncertuose, vėliau „Traviatos“ operoje. Ispūdžio būta didelio. Kitų dainininkų tarpe, kaip J. Bieliūno, Vl. Grigaitienės ir keleto kitų, Kipras Petrauskas buvo tikras milžinas. Jo balsas — švelnus lyrinis tenoras turėjo puikų, dažnai vartojamą „piano“, bet galėjo pakilti ir iki nelauktai stipraus „forte“. Jis turėjo nemenką atlikimo dovaną, sujungtą su efektinga figūra ir puikia laikysena scenoje.

Vien Petrausko dėka...

Vis dėlto koncertinis Kipro Petrausko repertuaras buvo siauras — vos keletas dainų: kiekviename koncerte jis dainuodavo garsiąją Šuberto serenadą ir A. Vanagaičio kupletinę komišką dainelę „Stasys“, iššaukdamas griausmingas ovacijas. Pastačius „Traviatą“, K. Petrauskas pasiliko toje operoje centrine figūra, parodydamas ir gerą natūralią, bet efektingą vaidybą. Jo dainuojamos populiarios operų arijos, ypač „Pakelkim, pakelkim“ iš „Traviatos“ ir „Sirdys mergelių“ iš „Rigoletto“ pasklido po visą Lietuvą. Galime drąsiai tarti, kad vien K. Petrausko dėka mūsų opera atsikūrė centrinėje muzikos gyvenimo padėtyje, net nustelbdama kitas sritis. Reikėjo keliolikos metų, kad simfoninė muzika ar chorų kultūra įgytų taipgi pilietybės teisių, kaip lygiateisės muzikos šakos. Operos vidaus gyvenime bent per pirmą dešimtmetį K. Petrauskui priklausė lemiamas žodis tiek dėl repertuaro, tiek dėl solistų parinkimo; tas vaidmuo gal nebebuvo toks ekskluzyvus vėliau, bet K. Petrausko įtaka operos teatre pasiliko itin reikšminga iki pat bolševikinės rusų okupacijos.

Tikrovė ir legendos

Kipras Petrauskas buvo malonaus ir tauraus būdo asmenybė. Jis nebuvo intrigantas; jo išimtinai padėtis nereikalavo intrigų jai palaikyti, bet ir aplamai jo būde nebuvo tokių tendencijų. Lietuvoje, ypač provincijoje, buvo paplitusi nuomonė apie K. Petrauską, kaip mėgėją „paūžti“ tiek alkoholio, tiek ir moterų aplinkoje. Neteisybė: mūsų žymusis solistas gerą gyvenimo dalį praleisdavo medžiudamas ir „Metropolio“ lošdamas biliardą ar kortomis, tačiau jis buvo santūrus; jis mažai tekredpavo dėmesio į jį garbinusias moteris ir jo nematydavai girtu. Jo ypatinga padėtis Lietuvoje, gal būt, pagimdė jame tam tikrą tingumą ir atėmė menininkams tipingą veržlumą. K. Petrauskas nenoriai apsiimdavo mokintis naujų, jam dar nežinomų operos rolių. Tačiau apsiėmęs, greit ir tiksliai išmokdavo. Už Lietuvos sienų, Vakaruose, K. Petrauskas mažai tepasirodė; atrodo, jam tai per daug ir nerūpėjo. Dirigento Cooperio (berods, Kieve gimusio žydo) dėka K. Petrauskas dalyvavo rusų operų cikle Argentinos Colon teatre ir taip pat R. Korsakovo operoje „Kitežas“ Milano Scaloje. Ten jam skirtos rolės nebuvo ypatingai ryškios K. Petrausko repertua-

re, ir jis nepadarė didelio įspūdžio. Užtat tikrai triumfalinės buvo jo išvykos šiaurės link: į Rygą, Taliną, Helsinkį. Man bestudijuojant nuo 1924 m. Rygos konservatorijoje, kiekviena K. Petrausko (ypač jo savotiškai mistiškai, lyriškai vaizduojamame „Lohengrine“) buvo tikras įvykis, savaitėmis ten komentuojamas.

Kloniai ir viršūnės

Patogus ir užtikrintas gyvenimas su nesugriauama pirmaujančio solisto padėtimi pamažu pradėjo Kiprui Petrauskui dėti ir tam tikrą antspaudą. Vis dažniau jis dalį spektaklio dainuodavo lyg „pusbalsiai“, tik vietomis iškildamas iki tam tikro savo lygio. Vėlesniais metais ir visas spektaklis praėdavo, K. Petrauskui dainuojant ir vaidinant lyg per kažkokią lengvą miglą. Ir tokiame stovyje jis vis dėlto buvo geras, visais atžvilgiais savo uždavinį valdęs solistas, bet nebūdavo to viską nustelbiančio įspūdžio, kurį galėdavo pateikti „tikrasis“ K. Petrauskas. Net ir su mūsų operos užgimimo surišoje tradicinėje „Traviatoje“ galėjo būti spektaklių, kur vėliau iškilusi E. Kardelienė Violetos rolėje daugiau pasilikdavo atmintyje, negu K. Petrausko Alfredas. Esant ypatingiems įvykiams, kaip užsieniečių gastrolės, ar kokie nors iškilmingi spektakliai, K. Petrauskas „atgimdavo“, parodydamas savo tikrą vokalinę ir artistinę jėgą. Taip būdavo ir per išvykas į kaimynines valstybes. Nors, prieš persikeliant iš Rygos į Berlyną, atsimenu vieną „Carmen“ spektaklį, kur per du veiksmus laike pertraukų manęs masiškai klausė latvių muzikai: „Kas pa-

Kuriam galui mokėti daugiau?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYSITE NUO \$500 IKI \$1.000.

PLYMOUTH • VALIANT
BALZEKAS MOTOR
SALES, INC.
4030 Archer, VI 7-1515

“U WILL LIKE US”

CHRYSLER • IMPERIAL

MOVING

Apraustas perkraustymas
įvairių atstumų

A. VILIMAS

823 WEST 34th PLACE
Telef. — FRonier 6-1882

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO,
STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS. TAIPGI ORO
VĖSINTUVAI IR SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

HIGH RATES

4.75%
per annum
on regular savings

5.25%
per annum
on investment bonus

Savings Insured to \$15,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

Garsusis Lietuvos operos solistas Kipras Petrauskas nepriklausomos Lietuvos laikais.

sidarė su jūsų Petrausku?” Bet po dviejų paskutiniųjų veiksmų jų sprendimas buvo: „Dabar girdėjome tikrąjį Petrauską!”

Lohengrinas ir Don José

Sunku čia išvardinti visus K. Petrausko atliktus operinius vaidmenis: tam reikėtų atskiros biografinio straipsnio. Paminėsiu tik ypač savitus ir atmintinius: Lohengrino vaidmenį K. Petrauskas „padarydavo“ žymiai kitokį, negu įprastai girdimą Vokietijoje: ne kovinga, kad ir pasakiška riteris, bet kažkokį mistišką, ne šio pasaulio asmenybę; jo pirmoji arija, atvykus gulbės tempiamu laivu Elzos gelbėti, visiems palikdavo neužmirštama. Įdomu, kad, būnant

dar gimnazistu, pripuolamai teko girdėti kažkokiame Valstybinio teatro kambaryje ginčą posėdy, kur K. Petrauskas gan kategoriškai tvirtino, jog nenorįs dainuoti Don José „Carmen“ operoje, nes jis pats esąs „per sunkus“ tai rolei. Vėliau, „Carmen“ pastačius, buvo tai vienas stipriausių Kipro Petrausko vaidmenų.

Susikirtimas su V. K. Banaičiu

Koncertinė sritis pasiliko itin ribota K. Petrausko muzikinėje

veikloje. A. Vanagaičio „Stasio“ jis jau nebedainuodavo: K. V. Banaitis, dar Leipigės studentas, kartą „Lietuvos“ dienraštyje aštriai pasisakė prieš K. Petrauską, apkaltinęs jį publikos skonio gadiniu ir net... „pornografija“. K. Petrausko reakcija į tai tebuvo: „Tas pienburnis... ką jis supranta“. Tačiau „Stasio“ jis vis dėlto po to daugiau nebedainavo. Įdomus K. Petrausko būdo bruožas: atvykus iš provincijos delegacijai kvieisti dalyvauti ruošiamame parengime, solistas dažniausiai sutikdavo ir... itin dažnai paskutiniu momentu rengėjai gaudavo telegramą, kad solistas atvykti negalys. Nepaisant savo išimtinės padėties ir puikiai valdomo balso, K. Petrauskas prieš kiekvieną pasirodymą nervindavosi; nepasisėkęs vienai kitai gaidai, per pertrauką puldavo į tikrą isterišką depresiją, kurią tekdavo vėsinti jo draugams ir kolegoms.

Paskutinieji metai
Dabartinėje Lietuvoje, pagal

sovietų nerašytą įstatymą garsijų menininkų atžvilgiu, Kipras Petrauskas buvo gerai traktuojamas. Kol galėjo, dainavo operoje, vėliau profesoravo konservatorijoje, dar vėliau buvo aprūpintas gera asmeniškai pensija ir, suprantama, įvairiais tarybiniais titulais.

Paskutiniame savo gyvenimo laikotarpyje K. Petrauskas tebebuvo fiziškai gana sveikas, tačiau kartais netekdavo ryšio su realybe; dažnai ateidavo į operos teatrą, kartais lyg norėdamas repetuoti, bet pasitenkindavo stebėtojo role; kartais gi, apsilankiusių Lietuvoje liudijimais, neatsimindavo prieš porą dienų su juo ilgai kalbėjusių žmonių; kartais gi turėjo visai puikią atmintį ir pilną orientaciją.

Kipras Petrauskas pasilieka viena iš pirmaeilių asmenybių, kurių dainos pasauliui yra davusi lietuvių tautą. Jo atminimas pasiliks gyvas ilgą laiką tiek išeivių tarpe, tiek ir dabartinėje Lietuvoje.

Kipras Petrauskas „Pajacuos“ (kairėje) ir „Eugenijų Oniegine“.

NEPAKARTOJAMAS IR NEPAKEIGIAMAS

(Atkelta iš 3 psl.)

ugdosi savi tautai, Antano Maceinos gyvenimas ir darbai būtų parodyti sektinu pavyzdžiu.

Savaime suprantama ir aišku, kad žmogus, kuris savo darbais yra iškiles aukščiau savo meto ir žmonių lygio, be gausių gerbėjų ir nuosirdžių vertintojų turi taip pat ir savo niekintojų, priešų ir neigėjų. Bet tokia buvo ir yra visų didžiųjų žmonių dalia. Ji neaplenkia ir Antano Maceinos.

Iš tėvynės tyliųjų tolimų ir iš laisvojo pasaulio tolimiausių kampų šiandien mintimis skuba tūkstančiai mielių sveikinimų, nuosirdžių linkėjimų suaktyvininkui, tariant ačiū už tą šviesą, kurią yra mums atnešę jo knygų puslapiai ir jo paties skausmingo gyvenimo žavintis pavyzdys.

• „New Bulletin“ įsidėjo recenziją dr. J. Savojo knygos „The War Against God in Lithuania“. Recenziroje pažymėta, kad knygą iškelia katalikų priešinimasis komunistams ir komunistų pastangos skleisti ateizmą. Pažymėta, kad knyga verta skaityti kiekvienam amerikiečiui.

• Lietuvos Žemės ūkio akademijos profesorius Jonas Kriščiūnas (Kaune) sausio 5 d. sulaukė 80 metų amžiaus. J. Kriščiūnas yra vienas iš ankstyviausių ir uoliausių Lietuvos žemės ūkio kėlimo skatintojų ir mokytojų. Ypač daug yra padaręs Lietuvos bitininkystės tobulinimo srityje. Tuos darbus uoliai tęsia ir bolševikų saviškai perverstame Lietuvos žemės ūkyje, tad ir to režimo yra dėkingai vertinamas ir garsiai pagerbtas.

Highest Rates on Savings

At Standard Federal Savings your savings earn at the highest rate paid by any savings institution in Chicagoland.

4 3/4%

PER ANNUM, CURRENT RATE

PASSBOOK SAVINGS

Earnings are added and compounded four times a year. 4.75% compounded quarterly is 4.83%. Build your savings with a passbook account. Develop the habit of saving regularly.

5 1/4%

PER ANNUM

6 MONTH CERTIFICATES

Issued in minimum amount of \$10,000 and larger amounts in multiples of \$1,000.

SAFETY ASSURED

Your savings are protected by our great strength in Reserves, our sound assets, our careful operating policies and by insurance of accounts to \$15,000 by The Federal Savings and Loan Insurance Corporation, a Permanent Agency of the U.S. Government.

Passbook Savings in by the 10th of the Month Earn from the 1st.

ASSETS OVER \$122,000,000.00

RESERVES and SURPLUS OVER \$10,500,000.00

STANDARD
FEDERAL
SAVINGS

4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Phone VI 7-1141

OPEN MON. and THURS. 9 to 8; TUES. and FRI. 9 to 4;
SAT. 9 to 12 Noon; WEDNESDAY—CLOSED

AUKŠČIAUSIOJO GĖRIO IR BLOGIO ESMĖ

Laisvoji dvasia — tobuliausioji realybė
tvėrybos pasaulyje

K. SILINIS

Antrojo Vatikano visuotinio Bažnyčios susirinkimo dvasia mus skatina kalbėti apie kataliką humanistą, matuojantį vertybes matu, kuris parodo ne tik skirtingumo laipsnį: jį dar turi ir dvigubą paženklinimą — pozityvų ir negatyvų, plus ir minus, gėrio ir blogio paženklinimą. Šituo dorinių vertybių matu katalikiškasis žmogus matuoja visas savo vertybes. Jo buičiai tatau turi nepaprastai giliai reikšmę, čia glūdi patys giliausieji jo tragizmo ir jo gyvenimo kančios pagrindai. Čia yra tie tamsieji debesys, kurie slepia kataliko humanisto gyvenimą: tai kaltės suvokimas, nuodėmės suvokimas, blogio galiomybė ir net realybė.

Ką katalikui žmogui reiškia gėris ir blogis?

Jei norim suprasti kataliko veikimą, jo kančias, jo askezę, Bažnyčios pastoraciją, visų pirma turim išsiaiškinti, ką katalikiškajam žmogui reiškia gėris ir blogis.

Gėris ir blogis — tai pačios keisčiausios priešingybės, kokių tik esama. Katalikui tatau yra pačios realiausios vertybinės priešingybės: linksmas — liūdnas; naudingas — žalingas; malonus — nemalonus; gražus — šlykštus; — tos priešingybės toli gražu nėra tokios realios, kokia reali kad yra "gėrio - blogio" priešingybė. Katalikiškasis žmogus mato esminį skirtumą tarp Nerono ir jo aukų, tarp pasileidėlio ir šventojo, tarp mirštančiojo dėl tėvynės ir ją išduodančiojo. Tai yra vertybinis priešingumas, giliau įsiskverbęs į realybę kaip koksai kitas. Tatau yra pirmąsias vertybių priešingumas, kurio jau nebegalima redukuoti (suvėsti) į kurį kitą: visi kiti turi būti jį redukuojami.

Gėrio esmė

Pagaliau, tatau yra absoliuti-
nis vertybių priešingumas, nepriklausantis nuo laiko, būdo, asmenų, vietos bei erdvės; jį galioja žemei, dangui ir tolimiausiams žavigėdynams, jį galioja visą amžinybę, per omnia saecula saeculorum. Todėl šis priešingumas tegali būti pagrįstas tik tai pačiu Dievu. Katalikui humanistui pati aukščiausioji gėrio esmė yra jos darnumas su dieviškąja esme, o ne pirmoje eilėje su dieviškąja valia; gėris yra gėris ne dėl to, kad Dievas to nori, bet dėl to, kad jis yra pagrįstas savo esme, dėl to, kad jis yra gėris. Gėris reiškia darnumą su dieviškąja esme, dėl to jis yra absoliutinis, būtinas ir nekontingencijinis, toks pat apriorinis, kaip ir pats Dievas.

O tvėrybos gėris? Sutvėrytųjų būtybių gerumas glūdi jų laisvame prisiderime prie dieviškosios esmės, laisvu noru atliekamame dieviškosios esmės kopijavime. Štai kur visas tvėrybos gėrio nepaprastumas. Laisvoji dvasia yra pati tobuliausioji realybė tvėrybos pasaulyje. Laisvė Dievo tarnybą arčiausiai priartina prie Tvėrėjo; tąją laisvę jį panaudoja, kad save formuotų panašiai į Dievą. Taigi, tasai laisvu noru besirealizuojantis gėris yra ne kas kita, kaip paties Dievo realizavimas, jo tvėrybos vykdymas. Tvėryba gali realizuoti bei kopijuoti Dievo esmę kūrybos aktu, tiesiogiai panašiu į Dievo tvėrimo aktą.

Žmogus kūrėjas

Taigi, dorinis laisvųjų žmo-

nių gėris yra tobuliausias Dievo pasireiškimas per Jo tvėrybą, tai yra absoliutinis Jo esmės pavaizdavimas. O kadangi šio dorinio gėrio kūrimas yra pati aukščiausioji iš visų vertybių, tai jis siekia ir visą pasaulį sukurti pagal Dievo esmę. Dievo - Tvėrėjo darbą turi užbaigti žmogus - kūrėjas, galutinai užbaigdamas kurti pasaulį pagal Dievo paveikslą. Tokia tai yra dorinio gėrio mintis dieviškoje pasaulio idėjoje. Per gerą žmogų Dievas nori savo tvėrybą padaryti gražią, puikią, darnią, tyrą, tobulą. Mes turime būti Jo įpėdiniai ir tvėrimo darbo paveldėtojai. Jei Jis paliko spragų, neaiškumų, mes turime jas užpildyti bei nušviesti. Dievui mažiau svarbu, ar visos būtybės turi ko valgyti ir yra sočios, — jam svarbiau, kad visos būtybės būtų pasotintos doriniu gėriu, t. y. meilės ir galtingumo kupina artimo pagalba. Jam svarbu, kad ir už Jo kurtąsi spinduliuojančios pagalbos, spinduliuojančio gėrio židiniai. Tokia yra dorinio gėrio prasmė. Kaip matom, tai yra viršūnė visų vertybių, kurios tik iš viso yra galimos šalia Dievo; tai yra aukščiausias priartėjimas prie Dievo esmės ir paskutinis jo pasaulio idėjos užbaigimas.

Bedugnė, kurią reprezentuoja dorinis blogis

Tai dabar tik mes galime išmatuoti tą bedugnę, kurią reprezentuoja dorinis blogis — nuodėmė. Dorinis blogis yra priešingybė Dievo esmei. Ir nuostabiliausia, kad žmogus, nes visą laiką kalbame apie žmogus, — savo laisvę, taigi, savo dieviškąją jėgą, panaudoja tam, kad kurtų ką nors antidiškos, kad kurtų Dievo karikatūrą, kad Dievą įžeistų. Taigi, tai, kad blogis slepia, yra tikra apjaki-mo ir beprotybės bedugnė. O blogis taip pat veržiasi į išorę, jis veikia pasaulį; kaip gėris pasaulį tobulina, taip blogis jį gadinina. Blogis tai yra pasaulio gadinimas laisva tvėrybos valia. Dėl to blogis yra griežtai priešingas viskam, kas dieviška, nes jis iškreipia dieviškąją tvėrybos mintį, po kojomis pamina dieviškąją valią ir darto bei pažeidžia Dievo esmę.

(Nukelta 6 psl.)

Mielie lietuviai, praleiskite žiemą šiltoje ir saulėtoje Arizonoje, naujame lietuviškame motelyje:

Angela Motel

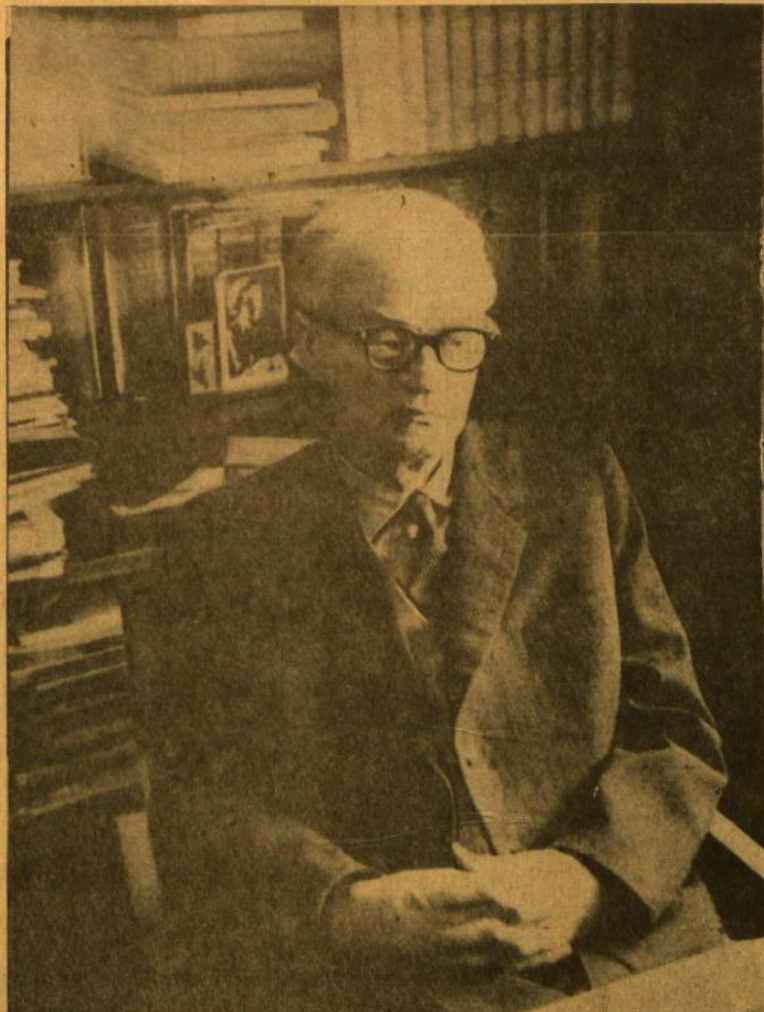
2114 W. Buckeye Rd.,
Phoenix, Ariz. 85009
Telef. 252-1265

25 vienetų motelis, labai švarus ir ramus, nemokama televizija, nemokamai atvežam ir nuvežam į aerodromą, autobusų ir geležinkelio stotis.

Kainos: Virtuvėlė — 22 dol. per savaitę, virtuvėlė ir miegamasis 30 dol. per savaitę, nakvynė — 5 dol.

Savininkai:

M. ir M. Dambrauskai

Prof. Vincas Mykolas Putinas pastaraisiais savo gyvenimo metais. Šio vieno iš žymiausių mūsų rašytojų minėjimą — akademiją vasario 3 d. 7 val. vak. Jaunimo centre, Chicagoje, rengia Pedagoginis lietuistikos institutas.

PUTINO PROMETĖJO GRUMTYNĖS SU KREMLIAUS DZEUSU

— ...su Kremliaus? — paklaus kas nors, ligi šiol literatūrinėje tikrovėje negirdėjęs tokios dievų buveinės.

— Taip, su Kremliaus! Ne su Olimpo Dzeusu grumiasi Putino tikrovės Prometėjas. Tiesa, savo bestialine prigimtimi jisai labai artimas olimpiniam Dzeusui, bet savo smurto veiksmams jis pralenkia olimpinį protėvį: bausdamas žmones, Kremliaus Dzeusas atėmė iš jų ne tik namų židinio ugnį, bet ir jų galvą, ko prieš pustrėčio tūk-

sančio metų neįstengė padaryti Eschilo olimpinis Dzeusas.

Už ugnies pavogimą ir jos grąžinimą žmonėms Olimpo Dzeusas Eschilo Prometėją kalė prie Kaukazo uolos ir aplėdžia piktais paukščiais, kad draskytų jam kepenis ir širdį.

Už tuos pačius žygius — laisvės ugnies grąžinimą žmonėms — Kremliaus Dzeusas, tasai olimpinio Dzeuso palikuonis, atgimęs po pustrėčio tūkstančio metų, kala Putino Prometėją prie Kazakstano uolos ir aplė-

džia piktais paukščiais, kurie drasko jam širdį, kepenis ir protą.

DZEUSAS

O, neklusnūs mano priešai,
Titane išdidusai!
Tu žmogui iš tamsių landynių
I saulėtus aukščius parodei
kelia,
O man, dievų valdovui nemirtingam,
Tu nebūtybę pranašauji!
Jei man tuojau nenusilenksi
Ir mano valiai nepaklusi,
Tai štai tave nutrenksiu
I Tartaro giliasią dugną
Ir tokią kančią tau paskirsiu,
Kokią tik visagalis geba
sugalvoti.

PROMETĖJAS

Aš tau nenusilenksiu
Ir tavo valiai nepaklusi.
Aš savo skausmo ir kančios
I tavą vergovę neiškeisiu.
Geriau vergausiu šitai pilkai uolai,
Tačiau tarnu tavu juo niekad
dos nebūsiu.
Nutrenki mano kūną
I Tartaro gelmes juodąsias,
Bet mano dvasią sunaikinti
Tu niekad neįstengsi!

Putino "Prometėjuje" alegoriškai yra sukaupta visa dabartinė Lietuvos tragedija, kurios dviejų dešimtmečių vyksme su žraskoma širdimi dalyvavo ir pats autorius. Iš sudraskytos širdies, bet iš nepalaužtos dvasios yra gimęs ir jo Prometėjas.

Visą Putino "Prometėją" — su Herakliu ir Hefaistu, su Smurtu ir Galia, su okeanidžių choru — matysime Pedagoginio Lituanistikos Instituto ruošiamame vakare, skirtame atsisveikinimui su Putinu. Programą atliks Instituto studentai. Sceninei programai vadovauja akt. Leonas Barauskas ir kompozitorius Darius Lapinskas.

Atsisveikinimas su Putinu bus vasario 3 d., šeštadienį, 7

DRAUGAS, šeštadienis, 1968 m. sausio mėn. 27 d.

5

val. vak., Jaunimo centro di-
džiojo salė, Chicagoje. **Vk.**

TURISTŲ NUOMONĖS

Anglijoje viskas leidžiama, kas
nėra įsakmiai uždrausta.

Vokietijoje draudžiama viskas,
kas nėra leidžiama.
Rusijoje uždrausta net ir tai,
kas leidžiama.
Prancūzijoje leidžiama net ir
tai, kas draudžiama.

PIETRAS FLOWER SHOP

Flowers As Gifts For All Occasions: Birthdays
Anniversaries, Holidays, Special Days, Weddings,
Funerals. We cater to churches & organizations.
3248 So. MORGAN ST. — TEL YARDS 7-8700

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 S. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
JANUARY - SAUSIO MĖN. 25, 26 ir 27 D.D.

DUJARDIN IMPORTED V.S.O.P.

GERMAN BRANDY Fifth \$5.49

CUSENTER THREE STAR COGNAC Fifth \$3.98

MONNET V.V.L. COGNAC Fifth \$4.29
Imported

GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P. Fifth \$4.89

RICCADONNA IMPORTED

VERMOUTH dry or sweet 30 oz. Bottle \$1.39

MIDUOLIS LIQUEUR Fifth \$4.39

ROYAL CANADIAN, 6 yr. old 86 Proof
Imported CANADIAN WHISKY Fifth \$4.79

FORBIDDEN FRUIT LIQUEUR Fifth \$5.29

Imported 1964 Vintage SAINT-EMELION
or HAUT MEDOC WINE Fifth \$1.79

WURZBURGER or LOWENBRAU BEER
Case of 24—12 oz. T. A. Bottles Case \$7.95

Norėdami geriau aptarnauti mūsų gausius klientus, perėmėme
dar vieną restoraną Oak Lawn mieste. Galite būti užtikrinti, kad
turėsite skanūs valgius, skubų patarnavimą, kaip ir mūsų pir-
name restorane. Kviečiame ir lauksime jūsų atsilankant.

Kilty's Restaurant

4545 West 95th Street, Oak Lawn, Illinois

(2 blokas į rytus nuo Cicero Avenue)

Telef. — GARDEN 4-5800

Jauki atmosfera — skanūs valgiai — skubus patarnavimas

VESTUVĖMS IR BANKETAMS YRA PRIVATŲS KAMBARIAI
NUO 10 IKI 800 ASMENŲ.

Atdara kasdien nuo 8:30 val. ryto. Sekmad. ir šventad. nuo 1:00 val. popiet.

Recommended to our Catholic Readers!
LOUIS PIZZA
2857 SO EMERALD AVE. — TEL. 842-5435 — WE DELIVER.
We Specialize in Pizza, Spaghetti, Italian Beef, Italian Sausage, French
Fries, Onion Rings, Hamburgers, Hot Dogs, Tamales, Soda Pop., Coffee.
Monday to Thursday 10:00 A.M. — 12:00 P.M. Closed Sunday
Friday 10:00 A.M. — 2:00 A.M. Saturday 4:00 P.M. — 2:00 A.M.

DIDELIS IŠPARDAVIMAS IŠ EUROS IMPORTUOTŲ DALYKŲ

Kainos numazintos nuo 10% iki 70%

- Šilti žieminiai batai vyrams, moterims ir vaikams
- Bendrai darbo ir išeiginiai batai visai šeimai
- Vyriški paltai, kostiumai ir kelnės
- Vyriški šventadieniniai viršutiniai marškiniai (išplovus garantuoti joks prostėjimas nereikalingas)
- Daugelis įvairių kitų aprangos dalykų
- Importuoti moteriški rankinukai iš geriausios odos

Krautuvė atdara pirmą, ir ketvirtą, nuo 9.30 iki 9.00 val.
Kitomis savaitės dienomis nuo 9.30 iki 6.00 val.
Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5.00 val.

NORDEN IMPORTS

3111 North Lincoln Avenue
(1 bl. į rytus nuo Ashland Ave.) Tel. 248-4707

Kas tik turi gerą skonį,

viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PR 8-5875

Vedėjas — J. LIEPONIS

Sekmadienis ir ketvirtadienis nuo 9 iki 9:30 val. Kitom
dienom nuo 9 val. iki 6 val. vakaro

Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 val. popiet

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street

(63rd & Artesian)

• Skanūs valgiai

• Geras patarnavimas

• Puiki atmosfera

PIETOS

\$1.65 IR \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS

TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ.

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622

Atdara sekmad. ir ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 val. ryto. Penktad
ir šeštadieniais iki 5 val. ryto.

NAUJI LEIDINIAI

• Sesuo Marija Jurgita Saulaitė, **KAI MES NUTYLAM**. Eilėraščiai. Išleido Immaculata Press, Putnam, Conn. 1967. Viršeliuose Uosio Juodvalkio nuotrauka. Rinkinyje 87 psl., kaina \$2.00, gaunamas "Drauge".

Sulaukti dabartinės mūsų literatūrinio gyvenimo sąlygose jauno autoriaus debiutinės ir dar dėmesio vertos knygos yra didžiai džiugus įvykis. Tad ir mielai į rankas imame šią visais atžvilgiais neatkistintai parašytą ir apipavidalintą jaunos poetės eilėraščių rinkinį.

Sesuo Marija Jurgita Saulaitė jau kuris laikas buvo regima mūsų periodinėje spaudoje, ir jos debiutinė knyga nėra iš nezinios iškritusi staigmena. Tačiau poetės eilėraščių visais pluoštais, sutelktas viename leidinyje, poezijos mėgėjams vis dėlto bus graži, siurprizinė dovana. Ypač ji patrauks skaitytoją, tur būt, dar ir dėl to, kad tai yra knyga poetės vienuolės. Vienuolė rašytoja — tai irgi pirmiena mūsų literatūroje.

Prie šios knygos dar teks grįžti platesnėje recenzijoje, o trumpame paminėjime galime tik pastebėti, kad sesers Jurgitos debiutas tiek temų, tiek formos, įvairdžių ir visų kitų nuširdžios poezijos paslapčių prasme yra vykęs pirmasis žingsnis tiek platumo, tiek ir gilmės.

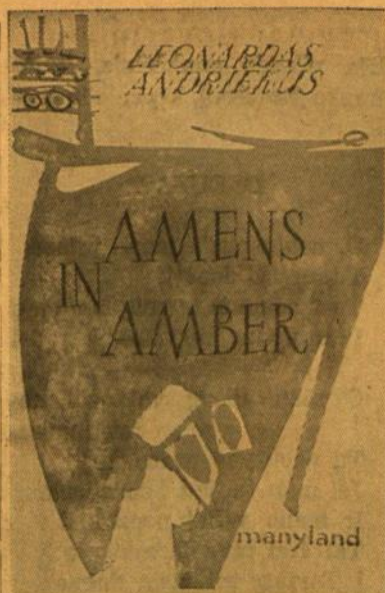
• **Leonardas Andriejus, AMENS IN AMBER**. Versions from the Lithuanian by Demie Jonaitis. Foreword by Charles Angoff. Illustrations by Telesforas Valius. Manyland Books, Inc., New York, N. Y.

Tai, tur būt, pirmas kartas, kada vieno nūdieninio mūsų poeto visos poezijos pluoštas, išverstas anglų kalbon, pateikiamas vienoje knygoje. Lig šiol panašiais faktais čia galėjo džiaugtis tik mūsų beletristai. Būtų gera, kad Andriejaus atvejis mūsų poezijai nebūtų pirmutinis ir paskutinis.

Išleistoje "Amens in Amber" knygoje nėra kurio nors vieno Andriejaus ankstesnio rinkinio, bet tik autoriaus poezijos rinkinių eilėraščių saują. Vertėja savo darbą, atrodo, atliko sąžiningai, stengdamasi neiškreipti pagrindinės poeto minties ir ne-

KAI MES NUTYLAM

Sesers Marijos Jurgitos Saulaitės poezijos knygos viršelis su Uosio Juodvalkio nuotrauka.

Leonardo Andriejaus poezijos, išverstos anglų kalbon ir Manyland Books išleistos atskira knyga, viršelis, pieštas Telesforo Valiaus.

sužaloti lietuviškųjų Andriejaus poezijos įvairdžių. Ilustracijai pateikiame čia vieną Andriejaus eilėraščių ir po to jo vertimą.

RUDUO

Atsimenu tą rudenį.
Kai klevas, puosles nuomariu.
Skausmingai blaškėsi
Prie kelio.
Tada ir mano laimė numirė
Su klevu pirmąja konvulsija.
Tada jau numirė
Ir paskutiniai tavo, Viešpatie,
Lankų drugeliai.

Paniekinau tą rudenį.
Jo galias neivertinęs.
Ir jis atkeršijo
Negailestingai.
Dabar kas metą paukščių virtinės
Laidotuves atskuba,
Nors jau esu palaidotas —
Drugeliai lankoje,
Klevai pakelėse
Yra sustingę.

Dabar kas metą paukščių virtinės
Erdves nusaisto
Juoda s vainikais.

Apie šį eilėraščių knygos įvade prof. Charles Angoff šitaip atsiliepia: "Autumn is one of the best poems to that sombre season written in the last fifty years".

O štai ir pats giriamausias eilėraščių, išverstas Demie Jonaitis anglų kalbon.

AUTUMN

I will remember autumn —
The epileptic maple.
Fallen on the roads de.
Shuddering in agony:
My world died
In the maple's first convulsion —
Lord, the last
Of your leaf butterflies
Died too.

I scorned that autumn.
Scoffed at its power;
It wreaks vengeance.
Merciless:
Birds hasten in hordes
Each year to funerals —
I am buried.
The leaf butterflies
And wayside maples
Rigid —
Each year, birds swarm
To bind up empty spaces
With black wreaths.

Knyga Manyland Books leidyklos išleista labai skoningai, kietai įrišta, su puikiomis Telesforo Valiaus iliustracijomis. Rinkinyje 86 psl., kaina \$4.00.

• **LAISKAI LIETUVIAMS, 1967 m. gruodžio mėn. Nr. 10**. Apie pasaulio, tautos ir mūsų pačių kryžkelę kalba Kęstutis Trimakas, SJ, o ypač įdomus interview su lietuviais, dalyva-

vusiais Pasauliečių apaštaliavimo kongrese Romoje. Šnekamasi su Vytautu Vygantu, Adomu Viliūnu, prėlatu Balkūnu, vyskupu Brizgiu, Angelika Sungailiene. Apie lietuvišką šeimų stilių rašo kun. Stasys Yla. Kazio Bradūno naują knygą "Sonatos ir fugos" recenzuoja Jurgs Gliudė. Įdomi ir kita įprastinių skyrių medžiaga. Numeris skoningai iliustruotas J. Mielulio, V. K. Jonyno, V. Kašubos ir A. Valeškos religinės temos dailės darbais.

• **MOTERIS, 1967 m. lapkričio - gruodžio mėn. Nr. 6**. Lietuvių moterų žurnalas, išėinas kas du mėnesiai. Redakcijos ir administracijos adresas: 1011 College Str., Toronto 4, Ont., Kanada. Metinė prenumerata \$5.00. Tai toks vienintelis moterų žurnalas, spausdinamas gerame popieriuje, todėl daras puikų estetišką išpūdį, gausiai iliustruotas, medžiaga atsijota, daug kultūrinio pobūdžio temų, nuotraukinės kronikos iš moterų veiklos, buto įrengimo, madų ir šeiminių skyriai.

• **SEJA, 1967 m. Nr. 4**. Tautinės, demokratinės minties žurnalas. Leidžia Varpininkų leidinių fondas. Redakcinė kolegija: Vyt. Bıldıšas, E. Boreiša, G. J. Lazauskas. Redakcijos adresas: Vyt. Bıldıšas, 7334 S. Richmond St., Chicago, Ill. 60629. Administratorius J. Urbelis, 1649 N. Broadway St., Melrose Park, Ill. 60160. Metinė prenumerata \$5.00.

Šį kartą žurnale apstu medžiagos ir įdomių svarstymų

apie Trečiąjį kultūros kongresą ir lietuvišką knygą. Bendruomenės aktualijos keliamos straipsniu "Tarybai darba pradedant", atskirai primenamas Jonas Vileišis, minima pirmosios lietuvių dailės parodos 60 metų sukaktis.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatų bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas Atdara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Telef. PROspect 6-8998

MOVING

perkrausto baldus iš arčiau ir toli.

A. BENIULIS

Chicago, Ill. 60629, Tel. RE 7-7083

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

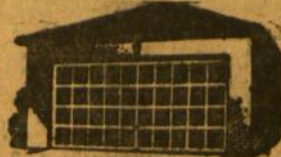
Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai ir metalo apliet rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. VIRginia 7-7258 59

Pristatome Visokių Rūšių STATYBĄ IR NAMŲ PATAISYMŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St., VI 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai.

Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 5 val. p. n.

AUKŠČIAUSIO GERIO IR BLOGIO ESME

(Atkelta iš 5 psl.)

Blogis tai yra baisus Dievo pažeidimas, principinis Dievo naikimas, kaip gėris yra principinis Dievo atkūrimas tvėryboje. Gal pamanytume, kad visa tai tėra minties konstrukcija, tik tolima galimybė. Bet kataliko humanisto credo byloja: aš turiu tikėti ir nuodėmę. Nes sakome "aš galiu tikėti", bet aš turiu tikėti į misterium iniquitatis, į nuodėmės paslaptį. Nežinau, kur, nežinau, kada, bet kažkur ir kažkada žengia nuodėmė per pasaulį, o paskui ją plūsta kraujo, liūdesio, praieikimo srovė.

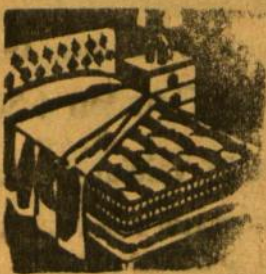
Aistringoji kova

Dabar tai pasidaro mums suprantama visa ši aistringoji kova, kurią katalikiškasis žmogus veda su nuodėme, kurią Bažnyčia jau tūkstantį metų veda su pasaulio nuodėme, kad ją padarytų kuo neįmanomiau, kad ją išrautų, kad ją užslopintų, kad jos išvengtų, kad uždarytų jais visas duris. Štai koks yra didžiausias kataliko humanisto rūpestis: tai aistringa nuodėmės kova, nes nuodėmė yra vienintelė didžiausioji pasaulio katastrofa, didžiausia pasaulio mįslė, ir tai niūri, liūdna mįslė. Katalikų Bažnyčios kovoje su nuodėme tebeplazdena pirmųjų krikščionių nustebimas: jie jau tikėjo esą išvaduoti nuo bet kokios nuodėmės, bet, žinėk, nuodėmė ėmė ir atsirado jų tarpe. Nuodėmė sutepė ir tuos, kurie gimė jau krikščionybėje. Šiurpus nustebimas perėjo pirmuosius krikščionis; tātai mes jaučiame ir Naujojo Testamento dokumentuose. Tosios nuostabos bei to išgąsčio virpėjimas ir šiandien tebeina per visas Bažnyčios klausyklas, per visą Bažnyčios pastoraciją.

Vadinasi, katalikiškasis žmogus visas vertybes matuoja gėrio ir blogio matu. Juo toliau tos vertybės stovi nuo nulio į pozityviąją pusę, juo aukštesnė yra jų absoliutinė vertė.

Antrame straipsnyje pažvelgsime, kaip katalikas humanistas tas vertybes kuria.

If you enjoy the atmosphere of a Japanese Tea House and Alohaland...
come to the
DIAMOND TEA
RESTAURANT AND LOUNGE
... the pleasures of both await you there.
COMPLETE LUNCHEONS
Sarah Mitchell Hostess
ON SOUTHWEST HWY. JUST WEST OF THE
KEDZIE, 70th STREET INTERSECTION
for reservations call 928-2678
Private Rooms for Group Parties and Banquets

LIETUVIŲ STAIGA ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmą ir ketvirtą, 9-9 val.; antrą, trečią ir šeštą, nuo 9 iki 6 val. sekmadienį atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausią pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

PLANINGAS TAUPYMAS

5 ¹/₄ %

Mokamas už vienų metų taupymo ląkstus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00).

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4 ³/₄ %

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO ILL. 60608

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed

JOHN J. KAZANAUSKAS, Presiden

NUOLATINĖ SIUVIMO MOKYKLA
IRENA BERNOTAVICIENE.
Jai vadovauja prityrusi mokytoja-instruktorė
Išmokite naujo supaprastinto siuvimo metodo tik per 10 pamokų. Pamokos dėstomos lietuvių ir anglų kalbomis. Registravimasis iš anksto, kad patektumėte į pirmąjį kursą, pas
B. AND B. SEWING SCHOOL VEDEJA ARVYDĄ DIKINĮ — TEL. 927-0044-45

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Gribskus Executive Secretary
4 ³/₄ % ON INVESTMENTS Units of \$100.00 Dividend Checks Mailed Quarterly
5 % ON BONUS SAVINGS Units of \$1,000.00 For 3 Years Dividends Paid Quarterly or Compounded
1447 So. 49th Court CICERO, ILLINOIS 60650 Phone (Area Code 312) 656-6330
HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

METROPOLIS-RESTORANAS

6538 S. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL. — TEL. 476-9009

Vienintelis lietuviškas restoranas su gerais patiekalais, kaip šašlykas, šnicelis ir kt., didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų. Lietuviškos jausios nuotaikos galėsite praleisti laisvai, skaniai pavalgyti ir atsigalvinti.

Atdara kasdien nuo 3 val. popiet iki vėluos. Šeštadienį ir sekmadienį nuo 12 val. d. iki vėluos. Visi prašymai atliekami.

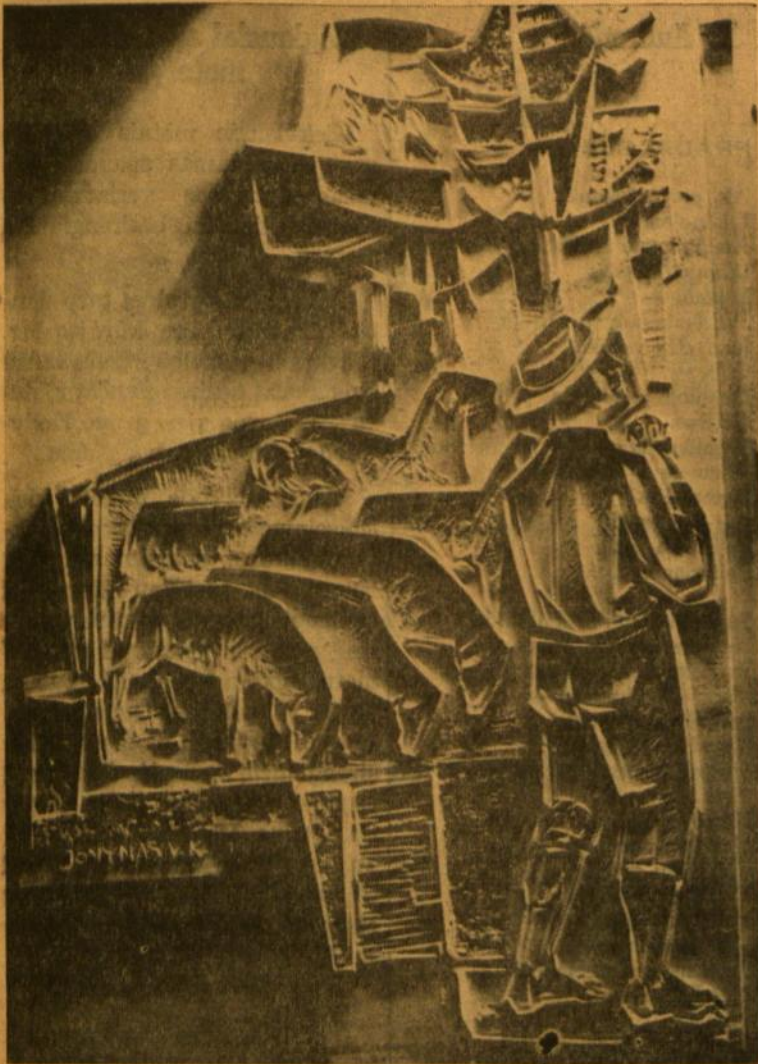
Savininkai PETRAS IR ANTONINA KAUSAI

foto V. MAŽELIS
• vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
• portretūra
• meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai
Tel. — HY 7-4677
422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE
4 ³/₄ % Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimą sąskaitas.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMADIENI, KETVIRTADIENI, 9 v. r. iki 9 v. v. ANTRADIENI, PENKTDIENI, 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTADIENI, 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiadienį uždaryta

STEIN TEXTILE CO.
PAPUOŠKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS.
Išigykite urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokados, "boucle's" ir "fiberglass".
PIRSKITE NEBRANGIAI IR GAUSITE DOVANĄ.
STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpina vilnonių, šilko, nylonų, taffetų, aksomo, ANGLISKŲ MEDŽIAGŲ paltams ir kostiumams stuntimui artimiesiems ir Lietuvai ir tolimajai Sibiriui už žemas kainas.
616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737
Atdara kasdien ir sekm. 9:15 v. r. iki 5:30 vak. Pirmadienį uždaryta
Nemokama vieta mašinoms pasistatyti už kampo į šiaurę Jefferson Street — Chernin's aikštėje.

Pasinaudokite Draugo „Classified“ skyriumi.

V. K. Jonynas. Piemenėlis (Nuotr. V. Maželio)
Fragmentas iš Siluvos Marijos skulptūros sienoje virš didžiojo altoriaus
Siluvos Marijos bažnyčioje, Maizville, Pa.

Kultūrinė Kronika

• Algirdo Landsbergio drama latviškai. Latvių kultūros žurnalas "Treji Varti" šiomis dienomis išleido latviškai mūsų dramaturgo veikalą "Penki stulpai turgaus aikštėje". Dramą latvių kalbon išvertė Janis Zarinš. Kaip žinome, ši Landsbergio drama lietuvių scenoje jau ne kartą ir ne vienoje vietoje čia buvo statyta. Dramos tema atremta į pokario metų lietuvių partizanų veiklą tėvynėje, tiksliau į tos kovos tragiškąją pabaigą, kuri duoda autoriui progos giliai atskleisti dramos veikėjų vidaus pasaulį, lūžtvines egzistencines problemas. Ši A. Landsbergio drama latviškai išleistoje knygoje pavadinta PIECI STABI. Jos įvadė Rimvydas Šilbajoris aptaria visą A. Landsbergio kūrybą, plačiau apsisodamas prie "Penkių stulpų". Knyga 112 psl., keturių spalvų viršeliu, spausdinta "Draugo" spaustuviėje.

• Balandžio 23 50 metų su-
lauks Paryžiuje gyvenantis pir-
maeilis mūsų dailininkas Vytau-
tas Kasulius, surengęs visą eilę
į save dėmesį atkreipusių paro-
dų Prancūzijoje ir Skandinavij-
jos kraštuose. Prieš keletą metų
jo darbų paroda buvo surengta
ir Čiurlionio galerijoje, Chica-
goje.

• Poetė Elena Tumienė, Cali-
fornijos valstybinės kolegijos
literatūros profesorė, 1967 m.
gruodžio mėn. 10 d. savo poe-
ziją lietuvių ir anglų kalbomis
skaitė tarptautiniame poezijos
vakare Los Angeles mieste. Va-
kare dar dalyvavo anglų, vokie-
čių, lenkų, graikų ir žydų poe-
tai.

Radiojo stotis — Music Station
ta proga, nagrinėjama poezijos
vertimo į svetimas kalbas prob-

lema, kalbėjo ir apie poetę Ele-
ną Tumienę.

• Lietuvoje mirė prof. M.
Račkauskas. Sausio 7 d., ryto-
jaus dieną po savo 83-čiojo gim-
tadienio, Kaune staiga mirė kla-
sikinių (lotynų ir sen. graikų)
kalbų profesorius Merkelis (Mel-
chioras) Račkauskas.

M. Račkauskas, porą metų
dėstęs Panevėžy ir Mažeikiuose,
nuo 1923 metų dėstė senąsias
kalbas universitete, vėliau iki
pat bolševikinės okupacijos bu-
vo aukštesniųjų mokyklų ins-
pektorius Svetimio ministerijoje
ir III Kauno gimnazijos direk-
torius, taip pat privatdocentas
Vytauto D. universiteto Teolo-
gijos fakultete iki to fakulteto
uždarymo bolševikinės okupaci-
jos pirmąsias metus (1940).
Yra atlikęs eilę svarbių verti-
mų iš graikų ir lotynų kalbų,
parašęs daug tų kalbų vadovė-
lių.

Pedagoginė bei mokslinė M.
Račkausko karjera greičiausia
būtų buvusi baigta jau 1940
metais, jei ne viena aplinkybė
— naujame režime svarbias po-
zicijas užėmė žentai — P. Cvir-
ka ir A. Venclova. Nors ir toli-
mas naujo režimo ideologijai,
buvo priimtas į universitetą ir
nuo 1944 metų iki mirties išbu-
vo klasikinės filologijos kated-
ros vedėju, vėliau profesorium.
Net ir nekrologe atitinkamos
institucijos pabrėžė tik jo peda-
goginius nuopelnus. Iš politinių
terado tik vieną paminėtiną:
vokiečių okupacijos metu buvęs
pašalintas iš universiteto.

Vyresnysis M. Račkausko
brolis, Karolis Račkauskas -
Vairas, lapkričio mėnesį atšven-
tęs 85-tąjį gimtadienį, tebegyve-
na Kaune. (E)

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASĖ SEMENIENĖ

Žiauri modernaus gyvenimo
tikrovė

Didmiesčio gatvės gali būti
baugesnės savo pavojais pado-
riam piliečiui, kaip Afrikos
džiunglės. Amerikiečių dienra-
ščių puslapiai skelbė apie mergi-
nos užpuolimą New Yorke ir
jos nužudymą. Keletai dešimčių
žmonių minia gatvėje stebint ir
jos negelbstint. Chicago ir New
Yorke požeminiai traukiniai yra
dažnų terorų scenos, kad net

imtasi specialių priemonių už-
puolikams malšinti.

Vieną tokių liūdnų įvykių iš
didmiesčio džiungliško gyvenimo
20th Century - Fox bendrovė
išnešė į ekraną filme "The In-
cident". Modernaus gyvenimo
nusikaltimo siaubą labiau pa-
ryškinant, filmas, lyg tyčia, pa-
statytas nespaltvotas, nufotogra-
fuotas juoda - balta. Pačios fo-
tografijos nėra pirmos rūšies
— kiek miglotos, veikėjų cha-
rakteriai irgi negilūs — ne tik
ro aukso, o tik paviršutiniškai

paausuoti, intriga gerokai per-
matoma ir net per daug jau aiš-
ki ir automatiškai besirutulio-
janti, tačiau viską suėmus —
suma sumarum filmas realiai
veikia į žiūrovą ir perduoda bai-
sią tikrovę su visa baime, žiau-
rumu bei smurtu.

Tema labai paprasta, bet ak-
tuali — iš kasdieninio dabarties
pilko didmiesčio gyvenimo:
smurtas požeminiams traukinė-
ms. Šiame filme vaizduojama, kas
atsitinka, kai padorūs piliečiai
lieka staiga užklupti kokių chu-
liganų ar šiaip neaiškių gaivalų
ir kaip jie reaguoja į tą kvailą,
betikslį smurtą.

Du chuliganai, aplanmdę pilie-
tį alėjoj, išoka į požem. trauki-
nuką New Yorke ir patraukia
Times Square link. O tame trau-
kinuke važiuoja paprasti kas-
dieniniai piliečiai, kokių pilna
kiekviename mieste. Štai jauna
vedusių porėlė su dukrele, ten
du besiglamonėję jaunuoliai, o
čia du besugrižtą namo karei-
viai, gavę atostogų; neapsieina-
ma ir be negrų poros, jis —
šnairuojąs į baltąjį, kuris jam
gerokai atsibodo, o ji — sociali-
nė darbuotoja. Kur tik negrai,
ten ir žydai — kiek vyresnio
amžiaus pora. Prie šios grupės
dar reikia pridėti švelnų buvų-
si alkoholišką, homoseksualistą,
burbuliuojančią žmoną ir jos
"po pantapių" laikomą vyrą ir
tikrą... "bomą", kuris ramiai
suole šūduriuoja.

Visi charakteriai pristatomi
žiūrovui trumputėse scenose,
prieš jiems sulipant į vagoną.
Pavyzdžiui, vedusieji tarpusavy
barasi (kaip gi kitaip?), jau-
nuoliai myluojasi ir t. t. Tuo
tarpu jaunieji chuliganai eina
per vagoną, kiekvieną iš eilės
terorizuodami. Ir pradeda jie
nuo silpniausių, lengviausiai
įbauginamų — valkatos, kol pri-
eina prie pačių stipriausių —
kareivių.

O toks jų susidūrimas savo-
tiškai intriguojantis. Pavyz-
džiui, kareivis iš Oklahomos, su
sužeista bei sugipsuota ranka,
susidūręs su teroristu, kovoja
tarp savo pietietiškos ambicijos
bei išdidumo ir sveiko bei rea-
laus samprotavimo, kad New
Yorke požemiai yra lyg iš kito
pasaulio.

Yra ir neįtikėtinų scenų (neg-
ro puikiai sukelts pyktis su-
bliūks, kaip lepsi, be jokių
rezultatų taip pat staigiai, kaip
jis buvo išauktas).

Gale filmo peršasi mintis, ką
mes kasdien matome tikrame
gyvenime: paprastas Amerikos
pilietis (nežiūrint jo visuomeni-
nės padėties, rasės, religijos ar
pažiūrų), stengiasi ir vengia ne-
simaistyti į bet ką, kas jo ne-
tiečia. Būtų tikrai malonu, kad
tai ir liktų tik fantazija, ta-
čiau...

Filmas dėl savo teroristinių
scenų bei realaus tamsių gaiva-
lių siautėjimo skirtinas tik gry-
nai suaugusiųjų žiūrėjimui, ir
tai dar su geroku rezervu.

LIETUVIAI MOKSLININKŲ KNYGOJ

R. R. Bowker Co. (leidykla)
New York - London spausdina
knygas "American Men of
Science". Jau išėjo vienuoliktas
tomas, kuris prasideda raide St.
ir baigiasi Z.

Greitomis perversėmis šią kny-
gą užtikau šias lietuviškas pa-
vardes: Dr. Staknis, Victor R.,
matematikas, profesorius
Northeastern universitete Bos-
tone; dr. Stakutis, Vincent J.,
profesorius Bostono universi-
tete Bostone; dr. Stanaitis, Oto-
nas E., analitinė matematika,
profesorius Northfield, Minn.;
dr. Stanonis, David J., organi-
nė chemija, prof. New Orleans,
La.; dr. Stanonis, Francis L.,
mineralogija ir petralogija, Ar-
lington, Ky.; dr. Staras, Har-
rold, fizikas, Princeton, N. J.;
dr. Suplinskas, Raymond J., fi-
zinė chemija, prof. Yale, New
Haven, Conn.; dr. Sutkus, Roy-
al D., biologija, prof. Tulane
universitete, New Orleans, La.;
Sviokla, Silvestras, inžinerija,
Brockton, Mass.; dr. Tumas-
nis, Casimir, O.F.M. Sena Colle-
ge, N. Y.; dr. Vaitėkunas, Alek-
sandras, organinė chemija;
med. dr. Vaitkevičius, Vainutis,
Detroit, Mich.; dr. Vaišnys,
Juozas R., chemija, prof. Yale,
New Haven, Conn.; dr. Valega,
Thomas, chemija, prof. Betsvil-
le, Md.; dr. Vebra, Juozas, che-

mija, New Haven, Conn.; dr.
Vengris, Johas, agronomija,
prof. University of Massachu-
setts, Mass.; dr. Venis Michael
A., biochemija; dr. Veronis, Ge-
orge, prof. Yale, New Haven,
Conn.; dr. Zalubas, Romualdas,
astron., Washington, D. C.

Veik visos tos pavardės atro-
do, yra lietuviškos. Be to, dar
leidinyje yra: Taraszka, Tar-
shis, Tempelis, Terepka, Tobis,
Tulis, Urban ir daug kitų, kurių
pavardės irgi panašios į lietu-
viškasias. Be to, juk daug yra
ir pakeistų pavardžių, nieko ne-
sakančių apie tautybę. Kiekvie-
nas knygos tomas turi didelio
formato 1,000 puslapių. Leidi-
nyje galėjo būti ir daugiau li-
tuviškų pavardžių, kurių, grei-
tai puslapius versdamas, galė-
jau ir nepastebėti.

Kaip leidejai rašo, knyga api-
ma labiau tik fizikos ir biologi-
jos sritis. P. Žičkus.

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

E U D E I K I S
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Moderniškos Koplyčios:
4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741 - 2
4330 - 34 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 8
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-0
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYGIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių
ir kitų papuošimų
2433 West 63rd Street, Chicago
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

**PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON,
SAVININKO
SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.**
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3 - 6335
Vienas blokas nuo kapinių

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672
PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003
LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD., OAKLAWNS ILL., Tel. — 636-2320

TURTAS 90 MILIJONŲ

Chicago Savings

and Loan Association
John Pakel, Sr., President and
Chairman of the Board

5 1/4%

4 3/4%

LAKŠTŲ TAUPYMO SĄSKAITOS

Chicago Savings Jums siūlo šešių mėne-
sių taupymo ląkstus, už kuriuos pelny-
site 5 1/4%. Lakštai išduodami tūkstan-
tinėmis minimumas yra \$8,000.00. Nuo-
šimčiai mokami kas šeši mėnesiai nuo
išdavimo datos. Lakštų sąskaitos yra
apdraustos F.S.L.I.C.

TAUPYMO KNYGUČIŲ SĄSKAITOS

Chicago Savings tebemoka už knygutėse
žymimas santaupas aukščiausius nuo-
šimčius, kokie kad yra leidžiami pagal
Federalinės valdžios taisykles. Sudėti-
niai nuošimčiai apskaičiuojami kiekvie-
na pusmetį.

DAUGIAU TAUPYSITE... DAUGIAU PELNYSITE.

Chicago Savings and Loan Assn.
6245 SO. WESTERN AVE.
TEL. GROvehill 6-7575

Moterų gyvenimas

Kedaguoja St Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill. 60629
Tel. 925-5988

LAIMĖ NELAIMĖJE

N. BUTKIENĖ, Reading, Pa.

Įvairiose pasaulio kalbose yra patarlė, kad "nėra to blogo, kuris neišeitų į gerą".

Žmonės dažnai sielojasi, kad jų sumanymai neišsiskynia dėl nelaimingų atsitikimų. O dažnai atsitinka, kad tik per tą nelaimę Dievo apvaizda mus apsaugoja nuo didesnės nelaimės.

"Drauge" 1967 m. spalio 18 d. numeryje įdėtas trumpas straipsnis "Išvengė mirties", kurio turinys toks:

"St. Mauer Desmoussaux, prancūzų teisėjas, šventė savo sūnaus paskyrimą į Afriką civilinei tarnybai. Vaisės tėsėsi 8 dienas. Po 190 valandų puotos sūnus pavėlavo į laivą, kuris išplaukė be jo. Vėliau sužinojo, kad tas laivas nuskendo su visais keleiviais".

Panašus atsitikimas įvyko paskutinio Pasaulinio karo metu. Vokiečiai ruošėsi invazijai į Angliją. Buvo laikoma garbe pakliūti į parinktų tai invazijai karių skaičių. Kiekvienas paskirtas tam žygiui karys didžiudavosi šiuo paskyrimu. Parinko 300 karių. Vienas tų karių, dieną prieš išvykstant laivui Anglijos kryptimi, sunkiai susirgęs ir buvo nugabentas į ligoninę. Jis nusiminęs gulėjo ligoninėje. Ir štai kitą dieną iš ryto perskaitė liūdną žinią, kad laivas prie Anglijos kranto liko paskandintas su visais kariais. Tuo būdu jo liga išgelbėjo jį nuo mirties.

Tokių ir panašių įvykių buvo nemaža, ypač kai vokiečiai pradėjo karijauti su bolševikais. Vokiečiai nedarydavo jokių ceremonijų ir dažnai visus vyrus, įtartus esant komunistais, be jokių teismų likviduodavo. Vienas vyras, kuris ilgai sėdėjo pas bolševikus kalinėjime ir buvo iš ten paleistas su "vilko bilietu", esą buvęs caro armijos karininkas. Iš pradžių jie buvo įtarijami esant komunistu, bet išduotas nelemtas kalėjime pažymėjimas išgelbėjo gyvybę.

Nelaimės, atvedusios į laimę

Dar vienas pavyzdys, liečiantis karo tarnybą. Tai įvyko Amerikoje. Viena našlė turėjo vienintelį sūnų. Jie gero, kai vargo, norėdami gauti geriau atlyginamą darbą. Sūnui tas darbo ieškojimas įgriso ir jis savanoriškai įstojo į kariuomenę. Tuo metu Amerikos kariiviai kovojo Korėjoje. Tenai nusiuntė ir našlės sūnų. Palikusi viena, motina jautėsi nelaiminga. Kasdien meldėsi, prašydama Dievą išsaugoti jos vienintelio sūnaus gyvybę. Manevrų metu įvyko katastrofa, ir sūnus liko sunkiai sužeistas, bet pasveiko. Tačiau daugiau tarnybai netiko ir už sužalojimą kariuomenės tarnyboje jam buvo paskirta pensija, kuri pilnai aprūpino jį ir jo motinos gyvenimą.

Arba vėl vienas atsitikimas iš civilinio karo Rusijoje. Gatvėje patruliuojantieji baltagvardiečiai kariiviai sulaukė vieną pilietį ir liepė jam nusiirengti, pareikšdami, kad ir jiems greit bus reikalingi civiliniai drabužiai.

Tas pilietis buvo ne vietinis. Jis keliavo iš vieno miesto į kitą, ieškodamas savo jauniesnio brolio, kuris mobilizacijos metu dingio. Nusirengiant, jam iš baimės drebėjo rankos, ir iškrito iš piniginės paskutinis brolio laiškas iš fronto kartu su jo fotografija. Vienas kariivių tuoj atpažino savo raštą ir fotografiją, ir broliai laimingai surado viens kitą.

Tremtinio tikėjimas į Dievą ir jo pagalba

Vienas tremtinys atsirado Paryžiuje. Jis visai nemokėjo kalbėti prancūziškai. Todėl jam buvo labai sunku susirasti darbą, o suradęs, neilgai ten pasilikdavo, nes negalėjo susikalbėti su viršininkais. Giminių ir pažįstamų jis neturėjo, o kreiptis į nepažįstamus jam buvo gėda ir jis baiminosi, kad nepalaikytų jo valkata. Tada jis smuko žemyn ir žemyn, kol pagaliau tapo apskurdęs, o per suplyšusius batus išlindo kojų pirštai.

Nepaprastai nusiminęs, vieną lietingą vakarą jis traukė upės link ir giliai susimąstęs nepajuto, kaip vienas taksistas užkludė jį ir išvertė iš kojų. Gerokai kritimo sutrenktas ir perslapęs, nelaimingas prisiglaudė prie namų, prie kurių tapo pat sustojęs ir taksistas. Iš mašinos išlipo storas ponas su gėlių puokšte rankoje. Matyt, neturėdamas smulkesnių pinigų, jis padavė šoferiui didelį banknotą. Šoferis ilgai rinko jam gražią, o storiulis, nerimaudamas skubiai pradėjo kišti gautus popierinius pinigus į kišenę. Paskui greit nubėgo prie to namo, prie kurio prisiglaudė vargšas žmogus, durų. Jam dingus, duris atidaryė šalis. Įėjęs, nerimaudamas žmogus pastebėjo šaligatvyje numestą 100 frankų banknotą. Pakėlęs pinigą, jis nuskubėjo į namą atiduoti storiuliui. Tačiau didžiuliame name su daugeliu butų neįmanoma buvo surasti.

— Jam, turtinam žmogui, 100 frankų tai menkniekis, o man tai tikras kapitalas pradėti naują gyvenimą. Tur būt, Dievas išklaušė mano maldos, — pagalvojo nelaimingas.

Su laiku jis pasijuto visai laimingas esąs. Už surastus pinigus jis nusipirko vartotų rūbų krautuvėje: švairius drabužius ir batus. Jam pavyko susirasti darbą vienoje dirbtuvėje, kurios savininkas buvo jo tautietis.

— Tikėk į Dievą, o Dievas niekuomet tavęs neapleis, — sakydavo jis kiekvienam, nusiminsiam bei nusivylusiam gyvenimu žmogui.

Pagaliau, jeigu savo laiku Kristupas Kolumbas, ieškodamas trumpesnio kelio į Indiją, nebūtų paklydęs, gal dabar nebūtų ir tokių Jungtinių Amerikos Valstybių, kurios šiaandien duoda visiems pasaulyje pagalbą, o ir mus, lietuvius, čia priglaudė.

Lietuvos Dukterų dr-jos valdyba su direktorėmis Birutės ir inž. Juozo Briedžių namuose. Sėdi: II-jis iš dešinės garbės pirmininkė Juzė Daužvardienė, vidury dr-jos pirmininkė Birutė Briedienė. Iš kairės: B. Bagdanskienė ir S. Toliušienė. Dešinėje — Baradienė. Stovi iš k. į d.: O. Daukšienė, S. Railienė, E. Rožėnienė, U. Lipčienė, A. Vepštienė, N. Vengrienė, Draugelienė, E. Diminskienė ir M. Kripkauskienė. Rytoj (sekmadienį) 3 val. p.p. Jaunimo centre, Chicagoj įvyksta dr-jos visuotinis metinis susirinkimas, kuriame bus renkama nauja valdyba ir svarstomi nauji įstatai.

SOTU IR SVEIKA VAIKŲ PRIEŠPIEČIAMS

STEFANJA STASIENĖ, Cleveland, Ohio

Dažnai mamytėi kelia rūpesčio, kuo pamaitinti mokyklinio amžiaus vaikus, jiems grįžus iš mokyklos priešpiečiams. Paprastai jiems daug kas namuose gaminto nepatinka. Mat, jų skonis šiandien yra tiek paveiktas komercinių skelbimų bei, taip vadinamos, civilizuotos šio krašto mitybos, jog viskas jiems skanu, kas gražiai įpakvuota, televizijoje giriama, ant didžiųjų reklaminių lentų įvairiomis patraukliomis spalvomis išpašoma ir t. t. "Hot - dog", "peanut butter", pienas, saldūs "doughnuts", "coca cola" ir kit. atrodo didžiuliais skanėstais.

Daugelis mamų, žinoma, norėdamos savo vaikų skonius pataikyti, dažnai tokį "tuščių kalorijų" maistą jiems ir patiekia. Tuščių kalorijų maistu visa tai vadinama todėl, kad jame beveik nėra nei proteinų, nei vitaminų, nei mineralų. Čia ir matyti, jog civilizuota šių laikų dieta yra nepaprastai skurdi vitaminų, proteinų ir mineralų atžvilgiu. Taigi toks maistas, žinoma, neišgamai veikia į bilijonus žmogaus organizmo ląsteles, kurios sudarytos iš proteinų ir riebalų, žinoma, iš proteinų gyvena. Be proteinų ląstelės degeneruoja ir miršta. Todėl trūkumas proteinų išsukia įvairias ligas.

Be to, mokinukas, privalęs priešpiečiams aštrių ir saldžių komercinių valgių, ir klasėje nesijaučia gerai. Pasėdėjęs, ima justis troškulį, lieka neramus, nervingas ir negali prisiversti galvoti, nei atidžiai sekti pamokos.

Tuo tarpu lengvai virškinantis, turtingas baltymais, mineral-

lais bei vitaminais maistas ir skoningai patiektas kelia vaikui daugumą, entuziazmą, norą kalbėti, pasakoti ir galvoti...

Tad mėginkime jaunuosius pratinti iš mažens prie natūralaus, maistingo ir sveiko maisto, kad jie bręstų ir vystytųsi sveiki fiziniai ir dvasiniai. Juk nėra taip svarbu, kiek vaikui suvalgo, bet svarbu, ką jis suvalgo.

Sklandžiai su medumi

Štai, pavyzdžiui, kad ir tokie priešpiečiai:

1. Vieno apelsino skiltelės, išdėstytos lėkštėje rožinės formoj.

2. Sklandžiai su medumi.

Sklandžiams imti: 1 puodukas stambių kvietinių miltų, 1 puodukas baltų (nebalintų) miltų,

2 valg. šaukšt. sojos pupų miltų, 2 valg. šaukšt. lieso pieno miltelių, 1 valg. šaukšt. ryžių miltų, truputį druskos, ½ uncijos mielių, 1 puoduką drungno vandens.

Mieles sudėti į vandenį. Įdėti truputį medaus ir leist pastovėti. Visų rūšių miltus dubeny išmaišyti, įberti truputį druskos. Supilti atskiestas mieles. Šaukštu palengva maišyti. Jeigu per tiršta, tai dar kiek pils telėti vandens. Masė turi būti ne per skysta, bet lengvai tiršta. Kiek pakilus, tuoj kepti. Šaukštu dėti į karštą keptuvę. Kepti Safflower seklytėse taukuose (aliejuje). Gražiai apkeptus, sudėti į lėkštę ir patiekti su medumi.

Su šiais sklandžiais tinka ir stiklinė lieso pieno.

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ Rūta Kilmonytė, kino pasaulyje žinoma Rūta Lee vardu, minima amerikiečių didžiojoje spaudoje kaip viena rimtų kandidatečių, keičiant kitą kino aktorę - žvaigždę Angel Landsbury Broadway scenos muzikaliame pastatyme "Mame". Kandidatės yra visos žinomos Hollywoodo žvaigždės: Judy Garland, June Allyson, Lisa Kirk, June Havoc, Shirl Conway, Sheila Mac Rae, Sheila Smith, Janis Paige ir Arlene Francis. Tikėkimės, kad mūsų iškilioji lietuaitė išeis laimėtoja.

★ Lietuvių moterų klubų federacijos Chicago klubas, kuriam sumaniai ir energingai va-

dovauja Marija Krauchunienė, ruošia Meno popietę sausio 28 d., sekmadienį, 3 val. 30 min. p. p. Jaunimo centre. Programoje sesers Vaidelūnaitės paskambins kanklėmis, Z. Juškevičienė skaitys poeziją. Visos moterys su viešiomis bei svečiais kviečiamos maloniai praleisti kultūringai laiką ir vėliau pasivaikinti klubo narių paruošta kavute ir kepsniais.

★ Lietuvos Dukterų draugijos valdyba tikisi šį sekmadienį, sausio 28 d., sulaukti kuo gausiau narių, kurių yra jau trejetą šimtų, metiniame visuotiniame narių susirinkime 3 val. p. p. Jaunimo centre, Chicagoje. Bus svarstoma įstatų pakeitimo klausimas, praveisti naujos valdybos rinkimai, pateikta 1967 m. apyskaita ir pasivaikinti. Viešnios, prijauniančios ir besidominčios draugijos veikla prašomos kartu su dr-jos nariėmis kuo gausiau atsilankyti. Draugijai gabi ir pasiaukojančiai vadovauja Birutė Briedienė.

—o—

Vyno stiklo etiketas

Klojant stalą, jei daugiau negu vienas vyno stiklas yra paduodamas į stalą, vyno stiklai yra statomi į dešinę nuo vandens stiklinės.

Jei pietūs yra labai iškilmingi ir keletas rūšių vyno yra paduodama, niekad nestatoma ant stalo tuo pačiu laiku daugiau trijų vyno stiklų. Vietoje to, jie yra pakeičiami po kiekvieno naujo patiekalo.

Ne taip jau yra formaliam vašinime: namų šeimininkas gali padėti butelį į vynui skirtą serviravimo krepšuką (puošnesniam pokyliui — sidabrinių) ant stalo, kad svečiai galėtų patys sau pasitarnauti ir įsipilti norimo vyno į savo stiklus.

Daiva Dobilenė

O. B. Audronė

PRADALGĖS

Ak, pievų žaluma
Liūliuojanti!
Ateina mano broliai devyni —
Užaugę, stiprūs
Ir jauni —
Tai skamba ryto muzika
Jaunystės vežime.

Dainuoja pradalgės
Gėlėtos,
Suguldomos greta;
Dainuoja ryto saulė
Rasos laše.
Ant smilgų
Išdykusių perlu
Pabirdama.

Sudrėko mano brolių kojos
Nuo rasų —
Ir prakaito lašai nusirita
Vidudienio kaitron —
Sudrėko mano akys
Nuldynt pradalgės
Su tiek bevystančių žiedų.

Nereikia ašarų,
Nereikia ašarų,
Kai pievų muzika
Tokia skambi —
Kalbėjo brolis
Visų geriausias,
Priglausdamas mane.
Nereikia ašarų?

Bevertant pradalgės,
Gėlėtas,
Taip kvepia šienas saulėje —
Kaip niekas,
Niekados.

Ir klausos vasara
Derlinga —
Ziojų
Ir mano brolių devynių
Jau vakaro
Maldos.

Blogiausiai apsirengusios moterys

Kiekvienais metais JAV-ėse yra paskelbiamas spaudoje sąrašas dešimties geriausiai — elegantiškiausiai besirengiančių moterų.

Tačiau, smeigtukus tarp dantų įsikandęs rūbų kūrėjas Mr. Blackwell paskelbė sąrašą... "10 blogiausiai besirengiančių moterų". Jų tarpe visa grupė Hollywoodo aktorijų — žvaigždžių.

Blackwell šiais metais kiek sušvelnino savo pareiškimą laikraštininkams, sakydamas: "Tik rumoje aš turėčiau išvardinti 10 blogiausių rūbų kūrėjų, kurie yra tikrai atsakingi už 1967 metų moters aprangą". Tačiau jis tų rūbų kūrėjų nesuminėjo. Ir taip Blackwell blogiausiai besirengiančių "premijs" atiteko: Barbrai Streisand, Julie Christie, Jayne Meadows, Elizabeth Taylor, Julie Andrews, Carol Channing, Raquel Welch, Ann Margret, Jane Fonda ir Vanesai Redgrave.

Ir gražuolėms taikomos padarumo taisyklės

Kai Atlantic City mieste buvo susirinkę pusšimtis gražuolių kandidatų — finalisčių "Miss America" rinkimams, joms buvo uždrausta dėvėti perdėm trumpas suknelės bei sijonai, vadinamieji "mini".

Moterial, kuri turi viską, galima tik dovanoti arba peniciliną arba, gal būt, 24 karatų auksinį peruką, parduodamą už \$35.000 Neiman-Marcus parduotuvėje Dallas, Tex. Kūrėja Sherle David iš New Yorko sutvarko dar keletą auksinių plaukų. Perukas buvo padarytas iš pailgo gabalo aukso, nuverpto 25.055 pėdų ilgumo ir supiaustyto į 30.066 plaukus.

Kodėl princesė nori būti artiste?

Life žurnalas, kuriame su nuotraukomis aprašomas Lee Bouvier gyvenimas ir jos siekiama aktorės karjera, paaiškina, kodėl ji nori tapti artistė: "Yra labai malonu būti žmona gražios, bet mandagaus kuni-gaiškės palikuonio... būti jaunesnei seserimi prezidento John F. Kennedy našlės... būti motina dviejų gabių, sveikų vaikų... figūruoti kasmet pasaulio 10-ties geriausiai besirengiančių moterų sąrašą... būti gražiai ir elegantiškai... ir būti protingai bei pakankamai sąmojingai... ir būti savininke trijų žibanių rūmų. Visa šita yra gražu, labai gražu, bet nepakankama Lee Bouvier Radziwill. Ji nusprendė, turi gauti iš gyvenimo kur kas daugiau..." Dabar gi spaudoje skleidžiasi gandai, kad jos vedybos su turtinguoju sulenkėjusiu Radvilų ainiu braška...

Grįžtant prie tos pačios temos, laikraštininkė Virginia Kay viename amerikiečių laikrašty rašo: "Vienas pažįstamas lenkų džentelmenas sako, kad visai nenuostabu, jog princesė Lee Radziwill tvirtai nusistačiusi vartoti savo mergautinę pavardę Lee Bouvier aktorės karjeroje (čia Chicagoje Ivanhoe

teatro scenoje kiek anksčiau, o dabar ir televizijoje)". "Kiekvienas iš pusės milijono Chicago lenkų žino, kad Radziwill išdavė lenkų monarchiją du kartus. Jie yra išdavikai!" Minimos laikraštininkės prispaustas kalbėti konkrečiau, džentelmenas paaiškino, kad tai įvyko "labai seniai — 1600 metais — bet jūs žinote, kokie lenkai yra. Įsiseidžia!"

Svetlana puola sovietų spaudą

Sovietų raudonojo diktatoriaus Josefo Stalino pagėbui Vakarus duktė Svetlana atsikirta piktai Princetone, N. J., ir sovietų žurnalą užspūlimus. Maskolių spauda kaltino ją tikinčios krikščionės valdyba nuo jos atvykimo į Ameriką.

"Aš manau, kad būtų bergždžias reikalas ginčytis su Maskvos laikraščiais ir žurnalais", pasakė laikraštininkams Svetlana Alilujeva. "Aš buvau pakrikščyta 1962 m. gegužės mėn. (Rusijoje), bet jie jokių būdu negalėjo apie tai žinoti".

Vedybos

Vedybos tai kaip kariuomenė — kiekvienas, ten patekęs, skundžiasi, bet tikrai nuostabu, kiek jų vėl stoja į kariuomenę ir kiek naujai vėl vedasi.

Anonimas

Nuo vieno kraštutinumo į kitą. Šios modeliuotojos Londono gatvėje demonstruoja naujas ir naujausias madas. Gally Bryant dėvi "mini" sijoną (kurio giminė yra kaip tik Londonas) ir Hillary Payne dėvi "maxi" sijoną, dabar paties naujausio ir moderniausio ilgio sijoną.